

SOM

Publicació de cultura popular catalana. Núm. 319 · Any XXXV

Els Dansaires del Penedès a Israel

crònica d'un viatge sardanista

APUNTA'T A LA Garantia Juvenil

Inici

Què és Garantia Juvenil

Apunta-t'hi

Què t'ofereix

Àrea d'empreses

La **Garantia Juvenil** és una iniciativa a nivell europeu per reduir l'atur juvenil. Si compleixes els requisits, en un termini de quatre mesos, la Generalitat t'orientarà professionalment i t'ofereix pràctiques, formació o una oferta de treball.

Tens
entre 16 i
24 anys?

Estàs
buscant
feina?

No estàs
estudiant?

Si ho prefereixes, pots adreçar-te també presencialment a un **Punt d'Informació Juvenil** o a una oficina de **Treball del SOC**, on t'ajudarem amb aquest tràmit

garantiajuvenil.gencat.cat

012
gencat.cat

 Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

 **Generalitat
de Catalunya**

Joan Domènech i Moner

De Banyoles a Girona

Es fa difícil sostrair-se a la influència que segueix tenint aquesta gran manifestació artística que és la Festa de la Música i la Cobla de Banyoles.

No solament és important pel contingut, per les obres escollides, per les estrenes dels premis Ceret-Banyoles, per les cobles actuant –enguany la Principal de la Bisbal, la Selvatana i la Principal de Girona–, pels grups que a vegades s'hi afegeixen, com aquest any la coral ArsinNova, per la cura de les informacions desgranades per Mercè Planas Esqueu i Josep M. Massip, amb guió de Jaume Nonell, i un llarg etcètera. És destacable, també, per aquesta capacitat de convocatòria que té. Hom va a Banyoles pensant, per endavant, en les persones que retrobarà de veïns de cadira o a la grada. I no falla. La clientela es manté. Lògicament, el pas del temps esborra, a vegades, la imatge de personatges que no hi mancaven mai. Però se'ls recorda. La tertúlia que sorgeix a la mitja part, l'intercanvi d'opinions, les salutacions cordials, tot plegat configura un clima viu i entusiasta que fa que, realment, en aquesta sessió matinal es pugui parlar de festa amb tota propietat. I ja no parlo de les ballades de sardanes dels dies anteriors i la competència de cobles al voltant de l'emblemàtica porxada de la plaça Major. Banyoles, a l'entorn de la festa de Sant Martí, crida el sardanisme i l'acull extraordinàriament bé. Com l'acull, també, al cap de pocs dies, la ciutat de Girona, amb el seu concert de Fires i les audicions als diversos llocs de la capital. Enguany, el sardanisme gironí compta amb un espectador menys en les brillants manifestacions d'aquests dies. Just quan esclataven les notes engrescadores de les cobles a Banyoles, entre elles aquella en la qual toca el seu fill Jordi, el dilluns 20 d'octubre, era enterrat l'amic Narcís Pujol i Martí, un home rioler que encomanava optimisme, d'aquella fornada de Bartomeu Vallmajor i altres, que havien constituït uns Amics de la Sardana a l'emparrat del Casino de Girona i havien fet tot el que havien pogut per dignificar la sardana a la ciutat de l'Onyar. Tinc un excel·lent record del senyor Pujol, que, a vegades, havia trobat a Lloret, on venia per qüestions del seu ofici, vinculat al món dels metges i de les farmàcies. Com tinc, també, un bon record de Romà Dalmau i Vila, de Sils, un altre sardanista de pedra picada que va morir el 25 d'agost. Havia estat fundador i secretari de l'Associació Sardanista Francesc Mas Ros i membre actiu d'altres entitats silenques. Se'n va anar gent estimada del nostre món pròxim, però la sardana i la música de cobla segueixen endavant, triomfants. ■

SOM

Índex SOM núm. 319. Any 2014. Any XXXV

De Banyoles a Girona. Joan Domènech	3
Cloenda de la capitalitat de la sardana de Barcelona. Josep Vinaròs	4
Un concert inoblidable a Banyoles	6
Les Colles: Finalitza el Campionat de Catalunya 2014. Felip Vallejo	8
La Barítona. Josep Vinaròs	10
El Primer Congrés d'Havaneres. Antoni Mas	12
Lluís Brugués (un estudiós de la música). Jordi Torres	13
L'entrevista: Enric Sánchez i Teixidó, tible. Damià Daviu	16
Crònica del viatge a Israel. Ramon Soriano	21
70 anys de la mort de Ramon Serrat i Fajula. Damià Daviu	25
Ressons de comarques	28
Oci. Núria Lorente i Amadeu Cuadrado	35

Imatge portada: Viatge dels Dansaires del Penedès a Israel. En concret, la imatge és de Jerusalem, al Mur i Esplanada de les Mesquites.
Foto: Ramon Soriano.

Director: Robert Roqué i Jutglà

Consell de Redacció: Gabriel Castelló, Damià Daviu, Joan Domènech, Joan Gala, Jordi Puerto, Antoni Torrent, Josep Vinaròs.

Coordinació editorial: Josep M. Puig

Cap de publicitat: Marta Rovira Juanola

Edita: GISC

(Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya)

Tel. 630 073420

Fax 972 841812

a/e: josepm@catalozella.cat

Racolta de Dalt, 9 – 17850 Besalú

Imprimeix: Arts Gràfiques Cantalozella, SA

Dipòsit legal: GI-148-1980 – Any XXXV

Col·laboren:

Diputació de Girona

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Aquesta revista no s'identifica necessàriament amb les opinions expressades pels seus col·laboradors

Cloenda de la capitalitat de la sardana de Barcelona

El 7 de febrer de 2015 a les 8 del vespre es celebrarà en el Gran Teatre del Liceu, la cloenda de la capitalitat de la Sardana de Barcelona. L'entitat *Concertstudio*, suma esforços amb la *Coordinadora d'Entitats Sardanistes de Barcelona*, per oferir una gran festa. Després de diverses celebracions durant aquest any, ha arribat el dia de cloure amb un brillant concert, l'enfilall d'activitats que deixem darrera, i cal fer-ho en l'esplèndid marc reconegut com exponent dels millors coliseus operístics del món.

Josep Carreras tornarà al teatre que l'ha aplaudit en moltes ocasions, i ho farà cantant les nostres cançons. Avui seria absurd dedicar moltes línies a fixar

la brillant carrera operística del nostre cantant per excel·lència, ja que l'ha fet en tots els millors teatres del món, amb òperes i també en recitals. I deixant de banda la música, Josep Carreras ha estat decisiu al capdavant de la Fundació Josep Carreras per a malalts de leucèmia, que de ben segur ha salvat moltes vides. No tan sols és un excepcional cantant, també una persona humanitària.

Un altre important atractiu del concert és l'actuació de la Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya, dirigida alternativament pels mestres David Giménez i Francesc Cassú. Aquesta orquestra és la fusió dels instruments de corda de la Jove Orques-

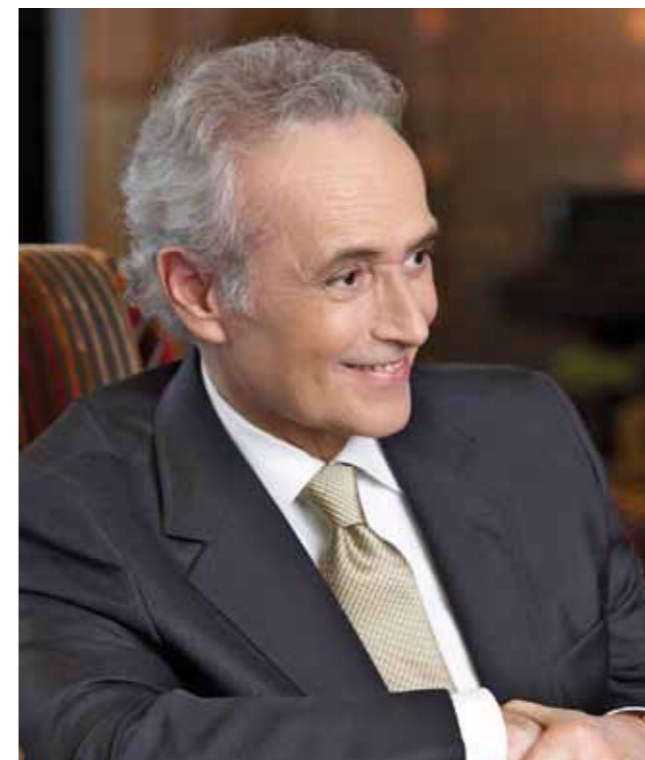
La Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya.

La Coral Polifònica de Puig-Reig.

tra de les Comarques Gironines i d'altres de més vibrants, com són els de la cobla La Principal de La Bisbal.

Completen el programa la coral Polifònica de Puig-reig de molt prestigi i que tots coneixem per les seves magnífiques actuacions, amb direcció de Ramon Noguera. ■

Josep Carreras.

Concert de Josep Carreras

Aquest singular concert forma part del Festival del Mil·lenni i coincidirà també amb la presentació de la *Guia d'Aplecs i Concursos de la Sardana 2015*, que tindrà lloc la mateixa tarda, juntament amb una ballada de sardanes a la Plaça Reial de Barcelona amb la cobla Sant Jordi – Ciutat de Barcelona.

Es poden adquirir les entrades a les taquilles del Gran Teatre del Liceu o al web del Liceu www.koobin.com/liceu/index.php?action=PU_evento&Ev_id=8884.

Correu electrònic: tiquet@liceubarcelona.cat

Un concert inoblidable a Banyoles

Dins els actes de la Festa de Sant Martíria a Banyoles destaca el concert que el dilluns al matí se celebra al Pavelló de La Draga. Els concerts de Festa Major a Banyoles (amb tres, quatre i fins hi tot cinc cobles!) són tradició des de principis del segle XX. Va ser, però, a partir de 1972 que es va definir com a Festa de la Música per a Cobla i es va dedicar íntegrament a la formació de cobla.

En les 43 edicions celebrades hi han participat les millors cobles, els principals directors/compositors dels últims anys i s'hi han pogut escoltar les principals obres escrites per a una, dues i tres cobles del repertori clàssic junt amb més de 40 estrenes encarregades expressament o premiades al Certamen Ceret-Banyoles.

Moraleda dedicada a recordar la gran amiga i col·laboradora Francina Boris. És una sardana fresca en la qual Joan Lluís, una vegada més, posa en evidència el gran domini que té de la cobla. Tot seguit dues estrenes: *El meu amor* de Paco Viciano a càrrec de la Selvatana i *Melangiosa* de Esteve Palet Mir per la cobla de La Bisbal. En la primera, en Paco ens transmet el profund sentiment d'amor cap a la seva dona, la Marta. "La part final dels llargs s'inspira en el tercer moviment, presto, del concert núm. 4 de Bradenburg de Johan Sebastian

Bach, un tema vital i alegre tal com és ella" ens diu el seu autor. La segona l'Esteve la dedica als seus avis paterns i, tal com indica el títol, ens transmet la malenconia i l'enyorança dels temps de la seva infantesa amb un cant deliciós dels llargs a càrrec del fiscorn, "instrument que tocava l'avi".

En la segona ronda, de sardanes de lluïment, el protagonisme va ser per a la tenora: La Ciutat de Girona amb *Portugalenca* de J.Roura-C.Saló, la Selvatana amb *Flor de Maig* de Josep Coll Ligora i La Bisbal amb *Escu- mejant* de Manel S.

■ Vista general del concert. Foto: Tit fotogràf.

L'edició d'enguany va comptar amb les cobles Ciutat de Girona, La Principal de La Bisbal i la Selvatana que, per començar, varen oferir sis sardanes. En la primera passada la Ciutat de Girona ens va interpretar *Per tu*, Francina de Joan Lluís

■ En Jordi Molina dirigint la seva obra d'estrena. Foto: Tit fotogràf.

Puigferrer. Una veritable exhibició dels protagonistes Josep Coll, Josep Farras i Ferran Miàs que van entusiasmar el públic assistent.

Per acabar la primera part, la Selvatana va oferir la fantasia per a cobla *Presentes de Boda* de Josep Serra. Una composició de l'any 1923 però que, després de 90 anys, manté tota la frescor amb què va ser creada.

A la segona part va venir el plat fort del concert: dues estrenes d'encàrrec del 30è Premi Ceret-Banyoles. Primer en Jordi Molina amb *Goigs de Nostra Senyora de la Llibertat* que ens van oferir la cobla Ciutat de Girona i el Cor de Cambra ARSINOVA amb els percussionistes Ferran Carceller i Pau Montané. Inspirada en els goigs de la Capella Marcús de Barcelona que es van escriure el 1714 per tal que la fe en la victòria ajudés a resistir l'embat de les tropes assetjants. Jordi Molina ha sabut fer-ne un veritable cant a la llibertat que el cor va interpretar amb una ferma resolució.

Tot seguit va ser el jove compositor Marc Timón que amb la cobla La Principal de La Bisbal i el mateix cor i percussionistes ens va oferir *Catalunya 5714*. L'encàrrec rebut feia referència a compondre una obra que, tot i celebrant el tricentenari, ens projectés cap al futur i que fos una esperança per al nostre atribolat país. Doncs en Marc va presentar un poema simfònic èpic, però a la vegada una obra

■ En Marc Timón dirigint la seva obra d'estrena. Foto: Tit fotogràf.

plena de sensibilitat que narra de forma poètica l'anhel de llibertat i el destí de lluita constant de la nació catalana. "L'obra parteix d'una introducció inicial grandiloqüent, per donar pas a un tema ombrívol, però sense victimismes, que acaba desembocant en una tornada en forma d'himne, que es recupera al final de l'obra amb tota la potencia orquestral que donen el cor i la cobla sumats" ens diu el mateix autor: tot un himne a la nostra llibertat!

■ En Ferran Miàs en la sardana de lluïment de tenora. Foto: Tit fotogràf.

■ La Coral ARSINOVA durant la seva actuació. Foto: Tit fotogràf.

Per acabar el concert les tres cobles juntes ens van oferir 3 sardanes arranjades per a ser interpretades de conjunt amb la percussió de David Pellicer: *La veu de Catalunya* de Josep M. Ruera, *La flama de la sardana* de l'enyora't mestre i amic Tomàs Gil i Membrado desaparegut fa pocs mesos als 99 anys i *La Festa de Sant Martíria* de Conrad Saló, amb arranjaments i direcció de Jesús Santaliestra, Jesús Ventura i Francesc Cassú, respectivament. Amb la interpretació de *Els Segadors* –en versió oficial de la Generalitat– cantada per tot el públic dempeus va acabar aquest concert de música per a cobla que els assistents no oblidarem fàcilment. ■

■ Els Goigs de "Nostra Senyora de la Llibertat", inspiradors de l'obra d'en Jordi Molina. Foto: Tit fotogràf.

Finalitza el Campionat de Catalunya 2014

El mes de novembre ha finalitzat el Campionat de Catalunya. Els concursos de Girona, Terrassa i Valls han estat encarregats de tancar les diferents categories en la modalitat de Lluïment. Barcelona, en qualitat de Capital de la Sardana, ha acollit la Final "Reina" de la sardana esportiva, la modalitat de Punts Lliures. A l'hora de tancar l'edició d'aquest número encara no s'havia celebrat la Final de Punts Lliures pel que no podem anunciar els resultats d'aquesta competició.

Modalitat de Lluïment

Mare Nostrum campiona en categoria gran

Colla Mare Nostrum a Girona / Imatge: Colla Sabadell

L'acompanyen al podi Tarragona Dansa i Xàldiga per aquest ordre, en un campionat marcat per l'absència de la colla Violetes del Bosc, campiona 2013.

Claror de Goges s'ha imposat en la final b del campionat on han participat en total 11 colles de tot Catalunya.

Classificacions

FINAL A - GRANS			Barcelona			Terrassa			Girona		
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S3	S1	S2	S3	S1	S2	S3
1	8	Mare Nostrum	1	2	1	1	1	1	1	1	1
2	19.5	Tarragona Dansa	2	1	2	5	4	3	2	3.5	2
3	20	Xàldiga	3	4	3	2	2	2	3	2	3
4	28.5	Mans Amigues	4	3	4	3	3	5	4	3.5	4
5	39.5	Encís	6	5	5.5	4	5	4	6	5	5
6	45.5	Mirant al Cel	5	6	5.5	6	6	6	5	6	6

FINAL B - GRANS			Tarragona			Barcelona			Manlleu		
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S3	S1	S2	S3	S1	S2	S3
1	11	Claror de Goges	1	1	1	1	1	2	2	2	2
2	15	Continuïtat	3	2	2	2	2	2	3	1	1
3	21	Riallera	2	3	3.5	3	2.5	3	1	3	4
4	29.5	Dolç Infern	5	5	5	2	2.5	1	5	4	5
5	30.5	Blanca Espurna	4	4	3.5	4	4	4	4	5	3

*La Colla Continuïtat no va assistir al concurs de Barcelona al coincidir amb el seu concurs a Torroella de Montgrí. Per aquest motiu tindria assignades una mitjana en cada sardana de Barcelona.

La Colla Sabadell guanya en la categoria de veterans per segon any consecutiu

Colla Sabadell a Terrassa / Imatge: Colla Sabadell

El podi s'ha completat amb Roques Blaves i Toc de Dansa per aquest ordre.

Classificacions

FINAL A - VETERANS			Sitges		Terrassa	
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S1	S2
1	3	Sabadell	1	1	1	1
2	6	Roques Blaves	3.5	2	2	2
3	8	Toc de Dansa	2	3	4	3
4	10.5	Ressò	3.5	4	3	5
5	14	Aires Gironins	5	5	5	4

FINAL B - VETERANS			Cornellà		El Vendrell	
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S1	S2
1	3	Joventut Sardanista	1	1	1	1
2	6	Sempre Laietans	2	2	2	3
3	9	Entre Boires	4	4	3	2
4	10	Dansaires de Maig	3	3	4	4

Il·lusions, campiona aleví

Colla Il·lusions a Girona / Imatge: sardanistes gironins.com

Campionat a concurs únic celebrat a la ciutat de Valls el 16 N.

Classificacions

		COLLA		S1		S2	
LLOC	PUNTS	LLOC	PUNTS	LLOC	PUNTS	LLOC	PUNTS
1	2	Il·lusions	1	4	1	5	
2*	5	Xerinola	2	5	3	8	
3*	5	Trapelles	3	8.5	2	6	
4	8	Petits Vilanovins	4	12	4	12	
5	10	Escarlata	5	15	5	15	
6	12	Quitxalla Galzeran	6	18	6	18	

(* Desempat segons el previst a les bases

Estel de les Gavarres, campiona infantil

La colla Estel de les Gavarres a Valls / Imatge: F. Vallejo

De les 6 colles inicials, només s'han classificat per a la final de Valls les 4 primeres, recuperant la fórmula dels primers anys d'aquest model de campionat.

Classificacions

CAMPIONAT NACIONAL INFANTIL			Barcelona		Cornellà		Girona		Valls	
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8
1	7	Estel de les Gavarres	1	1	1	1	1	1	1	1
2	15	Petits Tarragona Dansa	2	2	2	2	2.5	3	2.5	2
3	21.5	Arquiris	4	4.5	3.5	4	2.5	2	2.5	3
4	27.5	Petits Galzeran	5	3	3.5	5	4	4	4	4
5	21.5	Petits Laietans	3	4.5	5	3	5	5	-	-
6	30	Xiroia	6	6	6	6	6	6	-	-

Cabirols, campiona juvenil

Colla Cabirols a Valls / Imatge: U.A.F.

Classificacions

CAMPIONAT NACIONAL JUVENIL			Palamós		Lloret		Sitges		Valls	
LLOC	PUNTS	COLLA	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	S8
1	8	Cabirols	1	1.5	1	1	2	1	1	1.5
2	15.5	Montgrí 2000	4.5	4	2	2	2	2	2	1.5
3	17.5	Nova Tarragona Dansa	2	1.5	3	3	2	3	3	3
4	29	Guspira	3	3	4	5	5	4	5	5
5	30.5	Creixent	4.5	5	5	4	4	5	4	4

NOTA: les classificacions són provisionals a l'espera que es facin públiques les classificacions oficials a www.uniodecolles.cat.

PER MENJAR · PASSAR-HO BÉ · EN FAMÍLIA

Passeig Capellades, 6 - baixos
17840 Sarrià de Ter (Girona)
T. 972 174 570

La Barítona

El passat dia 18 de setembre l'Institut d'Estudis Catalans, ens obsequià amb un magnífic concert que amb molta bona actuació, ens oferí la cobla La Principal del Llobregat amb el director convidat Marcel Sabaté. Si bé el programa fou excel·lent com més endavant es comentarà, hom pensa que l'atractiu principal era el de poder escoltar el so de la barítona amb la magnífica actuació de Jordi Campos i Jordi Figaró.

Hom encara no havia escoltat mai aquest nou instrument, i si bé tan sols en tenia algunes referències, avui pot ser el moment de donar-ne alguna opinió. D'antuvi cal felicitar aquelles persones o institucions que han fet possible que nasqués aquesta nova possibilitat per a la cobla, de so agradable i melós. Hem de dir que ha estat un bon encert, encara però, sense la informació dels creadors d'aquest nou instrument, i portat per una pura opinió personal, cal dir després d'escoltar detingudament la barítona, nom que se li pot donar pel fet de la tessitura baixa del seu registre,

però en relació amb quin altre instrument? Amb la tuba segur que no, amb els instruments compresos en la clau de fa no, així doncs hauríem de comparar-la amb altres instruments compresos en la clau de sol, segur que és així, però principalment podria ser amb la tenora, atès que arriba a una quarta per sota. Hom pensa que no s'ha de comparar la barítona amb una tenora baixa, atès que el seu so no té res a veure amb la tenora, que ens ofereix aquell so vibrant, a voltes sec i enèrgic i a voltes melangiós i suau. De mitjans del segle XIX hem abraçat la tenora com un instrument únic en el món i nostre per excel·lència. Quan escoltàrem la deliciosa melodia dels llargs de la sardana *Rosa de Sant Jordi*, hom pensà que mai la barítona ha de substituir la tenora en passatges melòdics o de lluitament: aquest nou instrument ha de tenir cabuda en la cobla, es pot adaptar perfectament a altres instruments que no siguin de doble canya i se n'ha d'aprofitar el so bonic i suau de la barítona. Cal no oblidar-la,

Jordi Campos, en primer pla, interpretant amb la barítona.

ha estat una bona troballa com ho fou la de Pep Ventura i Antoni Turón.

S'ha de treballar per acceptar la barítona com un nou instrument de casa nostra, fruit de la recerca i de la superació, si bé caldrà buscar-li el seu lloc dins la cobla o formant part de petits grups de cambra. S'ha de seguir treballant, hom pensa que també els compositors hi han de tenir molt a dir, component música també es fa recerca creativa i possiblement sàpiguen trobar el lloc just on la barítona pugui contribuir a les il·lusions dels que l'han creada.

A part de l'interès dels compositors de dedicar-li un lloc en les seves creacions, s'haurà de pensar en la

La Cobla La Principal del Llobregat.

El director Marcel Sabaté, vist d'amagat.

compra d'un nou instrument que encarirà la formació musical, en cas que un mateix músic no pugui tocar dos instruments alternatius.

Pel que fa a la programació del concert, s'interpretaren les sardanes *Barcelona 2014*, de Jesús Ventura, *Rosa de Carles Santiago*, *Rosa de Sant Jordi* de Fèlix Martínez Comín, *La masia d'en Xiquet* sardana inèdita, no catalogada de Vicenç Bou, *Cinquantenari de Torelló* de Xavier Capdevila, *Migjorn* de Manuel Oltra, totes sardanes magnífiques. Com a obres de lliure format, de Jordi Vilaró s'oferí l'estrena *Cinc miniatures*, uns petits fragments que es fan agradables per la seva frescor i per ben escrits. Una obra que cal valorar positivament, fou l'estrena *Poema de llum* de Carles Marigó, un bon pianista que apunta molt alt i que també es neguiteja per crear la música que sent més enllà de la interpretació. També per donar frescor al concert, vàrem escoltar de Josep Prenafeta *Cinc cançons populars*. Com a final de programa, de Jordi León s'interpretà l'estrena de la sardana *Calamusquintus*, que per la seva qualitat podem dir una vegada més que amb pocs compassos es pot descriure bona música. ■

La Cobla La Principal del Llobregat.

Antoni Mas
President de la Fundació Ernest Morató

El Primer Congrés d'Havaneres

Considerant que Som és una revista dedicada a la cultura popular en general, comptant amb el permís dels editors i esperant que els lectors hi doneu el vistiplau, m'ha semblat que podria resultar oportú parlar d'havaneres. Sobretot tenint en compte que recentment s'ha celebrat un congrés dedicat expressament a aquest gènere musical. Per aquest motiu us faré cinc centims de com va anar tot plegat.

El propassat 18 d'octubre, la Fundació Ernest Morató va organitzar, al Museu del Suro de Palafrugell, el Primer Congrés d'Havaneres per commemorar els seus vint anys de trajectòria. La inauguració va anar a càrrec de l'Honorable Conseller de Cultura, Senyor Ferran Mascarell i de l'Il·lustríssim Alcalde de Palafrugell, Senyor Juli Fernández. La cloenda la va fer el director general de Cultura Popular, senyor Lluís Puig.

El Congrés va constar d'una jornada matinal dividida en dues parts. En la primera es va debatre sobre els drets de propietat intel·lectual dels autors i intèrprets d'havaneres i en la segona es va fer un repàs a la relació contractual d'aquests darrers. Els ponents varen ser el vicepresident i delegat a Catalunya d'AiE, Xavier Cubedo, els delegats d'SGAE a Catalunya, Lluís Gómez i Xavier Ribó i el president i la gerent de Musicat, Josep Reig i Marga Castañer.

A la tarda, l'historiador Jordi Turró va explicar les activitats de la Fundació i va parlar de l'important arxiu de què disposa. Finalment es va obrir una taula rodona i un torn obert de paraules amb el lema "Mirant el futur", per discernir el que cal fer per assolir els objectius principals del Congrés, que eren els següents:

- Refermar la consideració de les havaneres com a part important del nostre patrimoni cultural i reivindicar el seu reconeixement institucional, públic i social.
- Informar a bastament sobre els drets i obligacions contractuals dels intèrprets, així com dels drets de propietat intel·lectual dels autors i instar-ne el compliment.

- Donar a conèixer les havaneres més enllà del seu espai habitual, tant pel que fa a l'expansió de l'àmbit territorial com a la creació de nous públics.
- Fomentar la relació i col·laboració entre les diferents entitats dedicades a la promoció i difusió de les havaneres.

A la taula hi varen participar Pilar Paéz i Aurelio Martinez, membres del Patronato de Habaneras de Torre Vieja, Enric Frigola, periodista, i Joan Martinez, director d'orquestra i compositor.

Fins aquí la que podríem dir "fitxa tècnica" del Congrés. En endavant, les conclusions que n'he tret a títol personal, a l'espera que de la propera reunió del Patronat se'n pugui extreure la valoració que en fa la Fundació.

Segons la meua opinió, els trets més destacats del Congrés varen ser els següents:

- Les aportacions dels ponents i dels participants en els diferents torns de paraula que, en general, varen ser molt interessants i positives. Aquí voldria destacar la crítica que va fer l'Enric Frigola, en el sentit que a la Cantada de Calella hi falten veus femenines i jovent, de la qual considero que n'haurien de prendre nota, tant els al·ludits com els qui ens tocarà fer efectives les conclusions del Congrés.
- La voluntat del Patronato de Habaneras de Torre Vieja de donar continuïtat al Congrés i assumir-ne l'edició de l'any vinent, així com la intenció de fer-lo itinerant per tots els indrets on hi ha presència d'havaneres.
- La proposta de crear una federació estatal d'entitats al servei de l'havanera.
- L'edició del catàleg de l'arxiu de la Fundació.

Capítol a part mereixeria la gran resposta dels mitjans de comunicació que varen correspondre generosament a la crida que representava el Congrés. Entenc que aquesta circumstància ha estat decisiva perquè la nostra iniciativa tingués el ressò esperat i les conclusions que n'han sortit puguin tenir un bon destí.

En l'aspecte negatiu, hem de lamentar l'escassa presència d'intèrprets i compositors d'havaneres que, paradoxalment, haurien de ser els primers interessats que el Congrés i les seves conclusions arribessin a bon port (amb perdó pel fàcil símil nàutic).

Es d'esperar que l'èxit d'aquesta primera edició i el comentat ressò mediàtic que ha tingut, ajudin a desvetllar consciències i a fomentar el convenciment que si volem que les havaneres vagin bé, ho hem de fer tots plegats. ■

Jordi Torres i Noguera

Lluís Brugués (un estudiós de la música)

Aquest músic és un dels professionals del bell art del pentagrama (que combina els sons d'acord amb les lleis de la melodia, l'harmonia i el ritme), que treballa d'allò més per enaltir-lo no només en la tasca d'intèrpret, compositor i pedagog, sinó també com a erudit, esmerçant hores buscant informació sobre un tema determinat, que porta sempre molta feina. Una bona prova d'això la tenim a l'exposició "Girona i la sardana", al Museu d'Història de la Ciutat, al carrer de la Força, de la qual ell n'ha estat el comissari. Fou inaugurada el passat 30 d'abril i es clausurà el 28 de setembre de 2014. La visitaren, tal com ens comentà el mestre Brugués, unes 32.000 persones.

D'altra banda l'any 2013 col·laborà, al mateix museu, en l'organització d'una sèrie d'actes per commemorar els 50 anys del Museu de la Sardana. Aquesta és a grans trets la seva carta de presentació.

El mestre Lluís Brugués i Agustí, nasqué a Bordils (comarca del Gironès), el 15 de setembre de 1949. Bordils és una població amb molta història musical i destacats instrumentistes que havien format part de les cobles de la vila: Bordils, Boris, Catalunya, els Grau, la Moderna Roviras, La Principal de Bordils i els Rovira. N'esmentem alguns de coneguts. A la cobla dels Grau: Emili Saló, Narcís Costa i Horts i Josep Font i Grau. A la Catalunya: el mateix Lluís Brugués, Josep Cassú, Josep Riumalló, Jaume Cristau i Agustí Planiol. A la Bordils: Àngel Pont, Josep Puig "Moreno" i Pere Pruñonosa "Trumfa". A la dels Rovira: Martirià Font i Lluís Buscarons. A la Moderna Roviras: Narcís Paulís i Lluís Cotxo. Alguns d'ells tocaren també en altres cobles de Bordils. A la mateixa vila hi nasqueren els compositors Martirià Font (1923), Josep Cassú (1941) i Esteve Palet (1950), entre d'altres.

En Lluís inicià els primers estudis musicals amb el seu pare, Desideri Brugués, qui li ensenyà solfeig.

Després estudià piano amb Josep Cassú, Emili Garcia i Pere Vallribera, a Barcelona. La composició

l'aprengué amb Carles Guinovart i en l'apartat de direcció d'orquestra fou deixeble d'Antoni Ros Marbá. Tots aquests estudis superiors els va fer als conservatoris de Girona, del Liceu i Municipal de Barcelona.

En Lluís Brugués és intèrpret de piano –el seu instrument preferit–, flabiol, trombó de pistons i fiscorn. Formà part de la recordada cobla Catalunya, de Bordils, entre 1964 i 1970. Aquesta cobla fou fundada pel seu pare Desideri, que abans havia tocat a les cobles orquestra Girona i Casablanca de Girona entre d'altres. La temporada 1970-1971 en Lluís entrà als rengles de la cobla orquestra Montgrins, on va tenir, entre altres companys, Josep Riumalló, Lluís Buscarons i Agustí Monguilot. L'esmentada temporada en Lluís Brugués assumí la direcció dels Montgrins de forma circumstancial, suplint l'absència per malaltia del mestre Josep Cassú que era el director titular.

A la pregunta de si a més a més de les cobles Catalunya i Montgrins ha actuat en alguna altra formació musical en Lluís diu: "Sí. Vaig estar dues temporades amb l'orquestra francesa d'Henry Tubert, amb la qual vam actuar per Europa i sobretot a França, després

Lluís Brugués

■ La Cobla Catalunya de Bordils, l'any 1962 (any en què Lluís Brugués va començar a fer de músic), en una *tour* per França amb una colla sardanista i ballets catalans de la Catalunya Nord.

■ La Cobla Catalunya de Bordils, l'any 1966.

vaig entrar al grup Setson dedicat només a música de ball amb el qual he estat fins l'actualitat”.

Portat per la seva vocació per l'ensenyament en Lluís Brugués és doctor en pedagogia i ha exercit de professor de música a la Facultat d'Educació i Psicologia de la UdG (Universitat de Girona) des de l'any 1980 i també, des de l'any 1976, al Conservatori de Música Isaac Albéniz de la Diputació de Girona, centre d'on ha estat director entre els anys 1985-1996 i 2006-2008.

En l'àmbit sindical fou secretari de la Mútua de Músics de Girona, de 1974 a 1991, cofundador del Sindicat Professional de Músics l'any 1976 i president de la demarcació de Girona, on viu, fins al 1991.

Cal destacar que la seva tenacitat i impuls donaren, com a preuat fruit, aconseguir l'oficialitat dels estudis de tenora, tible, flabiol i tamborí al Conservatori Isaac Albéniz. El 2006 la institució que dirigia fou la primera de Catalunya a oferir estudis de composició per a cobla.

Malgrat que la seva activitat professional no ha estat vinculada directament amb la cobla i la sardana, Lluís Brugués sempre que ha tingut ocasió ha col·laborat o participat en múltiples esdeveniments sardanistes:

- participació com a ponent en simposis de sardanes i música per a cobla
- presentacions d'enregistraments de sardanes
- guions per a programes de televisió sobre compositors o sobre la sardana i, fins i tot, l'any 1992 traduï al castellà el *Tractat d'Instrumentació per a cobla* de Joaquim Serra, per posar algun exemple.
- Com a compositor de sardanes ha escrit: *Cobla Catalunya*, *Perla joiosa* i *Maria Llum*.

El mestre també ens diu: “La principal producció musical ha estat la de música de ball, amb uns vuitanta enregistraments de diversos formats i unes dues-centes obres enregistrades. La meva dedicació a l'ensenyança i a altres tasques, no m'han permès la dedicació a la composició”.

Pel que fa a compositors de cobla i d'altres gèneres preferits, comenta: “No tinc predilecció per cap autor ni per cap gènere musical en concret, això no vol dir que m'agradi tot. Escolto una obra i m'interessa o no”.

Persona molt activa, el mestre Brugués també ha publicat llibres i articles relacionats amb la música.

Llibres

La música a Girona. Història del Conservatori Isaac Albéniz (Diputació de Girona, 2008)

Biografia de Joan Carreras i Dagas (Ajuntament de Girona, 2014)

Articles diversos publicats a: *Revista de Girona*, *Revista Musical Catalana*, *Diari de Girona*, *El Punt Avui*, etc.

“La novel·lista del violoncel. Aurora Bertrana” (2011)

“El llarg exili de Narcís Costa-Horts” (2011)

“Issi Fabra: quan la música esdevé espectacle” (2011)

“La nissaga dels Pitxot” (2012)

“Música de Lladó per a la Setmana Santa de Sevilla” (2012)

“Josep Civil, un molinenc a París”. (Rev. *El Llac de Molins de Rei*, 2010)

El mestre Lluís Brugués és una persona de tarannà obert, cordial i amb una gran capacitat de treball. Ho

hem pogut comprovar visitant l'exposició *Girona i la sardana*, la qual li ha portat un munt d'hores de feina recopilant i distribuint el nombrós material relacionat amb la ciutat (fotografies de colles, cobles, compositors, organitzadors, instruments, partitures, programes i cartells d'aplec, programes de concerts, trofeus, discs, un vídeo didàctic, etc.). A la vegada s'hi feren visites guiades, actuacions musicals, taules rodones, tallers. L'exposició, de la qual se'n feren ressò *Som* i la premsa gironina, s'adreçà bàsicament a tots els sardanistes gironins però també d'arreu de Catalunya. Per parlar-ne fou entrevistat al programa *Tot sardana*, de Ràdio Estel, per Gerard Carrión.

Hem fet esment del seu llibre *Biografia de Joan Carreras i Dagas*, editat per l'Ajuntament de Girona amb la col·laboració de la Diputació i l'Ajuntament de la Bisbal d'Empordà. En Lluís l'ha escrit conjuntament amb el professor Josep M. Garcia (nascut a Ripoll el 1967). Ambdós, com s'explica al suplement dominical del *Diari de Girona* del 17 d'agost de 2014, iniciaren la tasca d'investigar sobre Joan Carreras de qui Lluís Brugués diu “va ser un visionari, una persona avançada al seu temps; un músic i compositor molt complet...”. La recerca de Brugués i Garcia es tornà intensiva i sistemàtica, fins que arribà un moment en què ja tenien prou material per poder confegir el llibre recentment editat. Els autors diuen: “Un dels aspectes del qual ens sentim més satisfets és d'haver pogut catalogar tota l'obra de Carreras i Dagas, formada per 624 composicions, que es podrà consultar a la Biblioteca

de Catalunya, que és la institució on està dipositada la col·lecció de llibres i textos musicals de Carreras (considerada una de les més importants d'Europa), des que la Diputació de Barcelona li va comprar el 1892”.

El mestre Carreras (nascut a Girona el 7 de setembre de 1823 com es publica en aquest llibre i no el 1828, com s'afirmava fins ara), fou un dels compositors de més relleu del panorama musical gironí del segle XIX; alhora seria un pioner en l'educació especial per a persones amb discapacitats. I com a director de l'Escola de Música de la Bisbal d'Empordà seria una figura cabdal en la creació de La Principal de la Bisbal, l'any 1888, tot i no ser-ne fundador. Joan Carreras i Dagas morí a la Bisbal el 19 de novembre de 1900.

Conec el senyor Brugués fa temps, quan era el director del Conservatori Isaac Albéniz. Jo havia d'escriure un article a *Som* sobre Francesc Civil. I aleshores en Lluís, amablement, em facilità l'adequada informació mitjançant l'interessant llibre *Biografia del mestre Francesc Civil i Castellví*, escrit per Josep Maria Cervera. L'article es publicà al número 160 d'aquesta revista (novembre de 1995).

Hem conegut en síntesi la trajectòria professional del mestre Lluís Brugués, en definitiva l'home i el músic, una mica més de prop. Li agraïm la tasca feta i l'encoratgem perquè continuï preparant nous projectes per al futur.

Bibliografia: Dades facilitades pel mestre Lluís Brugués; *Diccionari de Cobles*, col·lecció Mos, Jordi Puerto. ■

Butlleta de Subscripció

Envieu-la a l'apartat 50, 17430 Santa Coloma de Farners. Si ho preferiu, també podeu fer-nos arribar les dades al fax 972 84 18 12 o bé per correu electrònic a josepm@cantalozella.cat

Nom:

DNI: Telèfon:

Adreça:

Codi Postal i població:

Adreça electrònica (si en teniu):

Dades bancàries:		Entitat	Oficina	DC	Núm. compte
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

(Ompliu tots els espais)

Segons el que dicta la Llei Orgànica 15/1999 de protecció de dades de caràcter personal, l'informem que les dades facilitades seran incorporades a un fitxer automatitzat per tal de donar servei i resposta a la subscripció que ha demanat. En el cas de voler exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació o oposició ha de dirigir-se a Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, adreça: c/ Racolta de Dalt, 9 17850 Besalú.

A ____ d ____ de 20__

(signatura)

Damià Daviu

Enric Sánchez i Teixidó, tible

L'Enric Sánchez és l'actual primer tible de la cobla Ciutat de Cornellà i des de fa força temps és un dels solistes de tible més destacats del país. Posseeix una bona tècnica, unes grans facultats i és un músic molt acurat i segur. Ha format part de diverses cobles i en totes ha estat un referent i una peça clau. El seu caràcter, les seves maneres i el seu so ens recorden molt el mític instrumentista de tible Joan Parés. L'Enric és un home molt responsable, seriós, compromès, detallista i a qui li agrada la feina ben feta. Els seus obligats són molt esperats i celebrats.

Amb nosaltres tenim l'amic Enric Sánchez, un instrumentista de tible excepcional el qual la gent qualifica de distant i poc xerraire, però que amb la meua família i amb mi sempre ha tingut un tracte molt cordial. L'Enric és un músic solvent, senzill, estudiós i molt preparat, gens donat als escarafalls i sempre fa el seu treball d'una manera impecable. Com hem dit, és molta la gent que el compara amb en Joan Parés. Les seves versions de conegudes sardanes obligades de tible causen sensació i no deixen indiferent a ningú. Encetem, doncs, l'entrevista amb l'Enric Sánchez.

- **Enric, per començar, ens pots explicar la teua biografia?**
- Sóc nascut a Badalona el 1962. Vaig començar en el món de la música i la sardana influenciat

pel meu pare (en Pere) que era un gran sardanista. Ell em portava a l'aplec de Badalona i a les ballades i m'agradava molt estar pendent i sentir com tocaven els músics de les cobles. D'aquesta

manera vaig començar a estudiar solfeig, primer anant a classes particulars amb la professora Montserrat Sugranyes, i més endavant al Conservatori de Badalona. Poc més tard, ja vaig començar a rebre classes de tible de Francesc Elías, gran ins-

El tible Enric Sánchez i Teixidó.

■ Enric Sánchez amb La Principal del Llobregat a l'aplec de la sardana de Badalona de l'any 1984.

■ "Els Jaumets", cobla improvisada a les Festes de Gràcia de l'any 1984, entre els components, Joan Pérez, Josep Moriscot "Pitu", Jordi León, Enric Sánchez i Jaume Vilà, entre altres.

trumentista i reconegut mestre i pedagog, que en aquells temps era professor del Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona de tible i tenora. Val a dir que prèviament havia estat aconsellat per Jordi León i també per Àngel Pont - que ja havia decidit deixar de donar classes per la seva avançada edat-, i m'havien dit que el mestre Elías era la millor opció per a aprendre el tible.

Amb el pas dels anys em vaig adonar de la gran qualitat de l'ensenyament que vaig rebre, i de la importància d'haver après l'instrument amb maneres correctes i sota la tutela d'un únic i molt bon professor i evitant tots els vicis i mals costums des de bon començament. En aquella època vaig coincidir en els estudis amb diferents companys que després han esdevingut músics molt solvents i preparats, la majoria dels quals estan en actiu. Penso que el mestre Elías està molt content de tota la fornada que va sortir aquells anys.

Recordo amb molta il·lusió les classes fetes a diferents llocs: al mateix local d'assaig de la Banda Municipal de Barcelona, al Conservatori Municipal, i també al pis que tenia al carrer Hospital de Barcelona. Van ser força anys de contacte amb el professor Elías, ja que després vaig agafar el saxofon, i també el vaig aprendre amb ell.

- **Ens pots explicar la teua trajectòria per les diverses cobles fins arribar a la Ciutat de Cornellà?**
- Em vaig iniciar l'any 1979 a la formació de la cobla Juvenil Marinada, integrada per joves que llavors començaven. Era un projecte local engrescador, però, per al meu gust, tot allò anava molt lent i jo, esperonat per les classes de tible que rebia del

■ Enric Sánchez interpretant una sardana amb la cobla Ciutat de Cornellà.

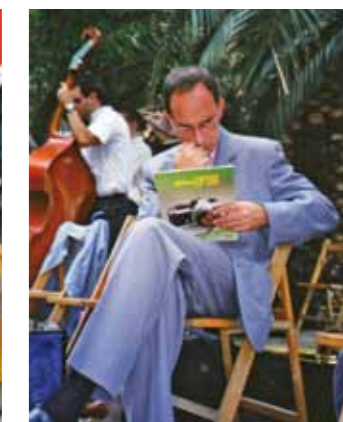
mestre Elías, tenia ganes de tocar en una cobla al més aviat possible. Tot i assajar molt, no vaig arribar a debutar amb ells. Després d'uns primers "bolos" i unes quantes actuacions amb la cobla Rambles (de Barcelona), a principis de l'any 1981 entrava a la cobla Ciutat de Terrassa, fins a l'any 1984 en què vaig ingressar a les rengles de la cobla La Principal del Llobregat en substitució de Francesc Benítez, gran instrumentista de tible que llavors va passar a formar part de la Cobla i de la Banda Municipal de Barcelona. Amb el servei militar pel mig, la meua estada a La Principal del Llobregat es prolongà fins

■ Enric Sánchez amb la cobla Mediterrània interpretant la peça Tema i variacions de Max Hawart al Teatre El Jardí de Figueres dirigit per Jordi León, concert de l'aplec de l'any 1991.

■ L'Enric Sánchez és un entusiasta de les pel·lícules de l'oest americà.

■ L'Enric llegint una revista de fotografia, una altre de les seves aficions.

■ Enric Sánchez un dels millors solistes de tible del país.

■ L'Enric amb la Chelo, la seva dona, sens dubte una persona molt important en la seva vida.

■ L'Enric Sánchez amb el seu tible construït per Alfons Sibila.

a l'any 1991, en què vaig anar a la cobla Mediterrània, on vaig romandre fins a l'any 1999. Posteriorment vaig encetar una nova etapa musical a la cobla Marinada que finalitzà l'any 2005.

A partir d'aquí, i principalment per motius laborals, vaig decidir no continuar la meua vinculació amb la música ja que compaginar-la amb la feina de la setmana cada vegada se'm feia més feixuc. No obstant això, mai no vaig deixar-ho del tot. Al cap de poc temps ja m'havia cridat la cobla Ciutat de Mataró per a ajudar-los, ja que els mancava un tible. Després vaig dedicar-me a fer "bolos", és a dir, actuacions esporàdiques amb diverses cobles. També vaig fer una substitució llarga de l'Eugènia Camats (en aquell moment segona tible de la cobla La Principal del Llobregat) per una baixa per maternitat que va durar des de la segona meitat de l'any 2009 fins l'estiu del 2010.

A continuació vaig seguir fent més suplències -especialment en èpoques estiuenques- fins que al present any 2014 he acceptat la proposta de la cobla Ciutat de Cornellà per a cobrir la plaça del reconegut mestre i compositor Carles Santiago, qui ha decidit retirar-se i que durant molts anys ha format part d'aquesta agrupació.

■ Per què vas escollir el tible com el teu instrument de cobla?

■ De fet és l'instrument de la cobla que més m'ha agradat des de sempre pel so tan brillant que té. Per aquells temps tenia ocasió d'escoltar les

interpretacions d'en Joan Parés de La Principal de la Bisbal amb força assiduitat i m'agradaven molt. Ha estat un gran instrumentista a qui sempre he admirat.

■ Ens has dit que admires molt en Joan Parés. Saps que hi ha molta gent que opina que us assembleu molt a l'hora de tocar amb aquell geni i aquella ràbia?

■ Sí. De fet, quan et fixes en la manera de tocar d'un referent -en aquest cas Joan Parés- vols assemblar-t'hi, fins i tot sense adonar-te'n imites les seves formes i el seu estil. En alguna ocasió sí que m'han dit que m'hi assemblo una mica en la manera de tocar les sardanes obligades de tible. Ara es toca en general diferent, però si he de fer un obligat intento donar-li una mica "d'empenta", i que no sigui tot tan "mecànic" o "acadèmic". Penso que l'expressió musical també és important i fa que t'identifiquin pel teu so i les teves maneres: és com un segell personal. Això que ens assemblem una mica amb el Joan Parés també ve donat per aquests trets de caràcter musical.

■ Quants tibles has tingut i de quina casa són?

■ En l'època que vaig començar a la Juvenil Marinada vaig tocar amb un exemplar de la casa Romero (el primer tible que vaig tenir a les mans). Però aquell instrument era francament força difícil de sonar i executar, i fins i tot m'impedia de poder resoldre bé els estudis de les classes. Poc temps des-

prés, el meu pare em va acompanyar a la Bisbal d'Empordà per a triar -amb l'ajut de Raimon Sabater, prestigiós instrumentista de la cobla La Selvatana durant molts anys, que era l'encarregat de provarlos- un tible de la casa Pardo, que era l'instrument de qualitat i referència d'aquells temps, i gairebé tots els tiblaires hi tocaven. Amb aquesta eina hi he tocat durant 30 anys. L'any passat vaig escollir i adquirir un tible construït per l'Alfons Sibila. Al principi em va costar d'adaptar-m'hi però després de molta paciència i alguns retocs, ara ja m'hi trobo molt bé. L'antic tible Pardo encara el conservo. De fet, vaig voler deixar d'utilitzar-lo en constatar que els matisos piano cada vegada eren de més difícil execució per la seva gran obertura interior, la qual cosa també era la causa d'haver de fer un gran esforç per tocar-lo. De tota manera, el canvi em va costar molt de fer, ja que en haver-hi tocat tants anys ja m'hi havia acostumat del tot i, a més, me l'apreciava, ja que segons la meua opinió sonava molt bé i afinat.

■ Enric, de la manera que et coneixem i de la manera que toques, pensem que deus haver dedicat moltíssimes hores a l'estudi del tible durant tota la teua vida...

■ Si fas de primer tible has d'estudiar i anar preparat, tenir un bon instrument i unes bones canyes a punt. Si en alguns períodes he fet de segon no cal estudiar tant, però fent de primer tible és necessari, sempre que disposis de prou temps a casa, cosa que també he de dir que no sempre he tingut, i en algunes èpoques m'he hagut d'espavilar com he pogut.

■ També has col·laborat en alguna altra formació, com ara la Cobla Simfònica de Catalunya...

■ Amb la Cobla Simfònica de Catalunya hi he actuat algunes vegades, tot i que no formo part de la seva plantilla habitual. Són concerts compromesos amb un repertori força complicat que, com deia abans, requereix força estudi i preparar canyes en condicions. A més, tots els músics que la integren són de molt nivell i has de mirar d'estar a l'alçada.

■ Què opines d'aquesta iniciativa que es du a terme des de fa un parell d'anys, la Trobada de Tibles, una iniciativa de l'Oriol Oller i en Jordi Vilaró?

■ Cada any volen fer un homenatge a un tible històric. El primer any es va fer a Torroella de

Montgrí i es va homenatjar en Joan Parés, mentre que el segon any es feia a Barcelona i en aquesta ocasió el protagonista fou en Francesc Elías. És una reunió molt interessant on trobes altres companys i sempre t'assabentes de coses noves, es passen vídeos, s'escolten enregistraments, parlem molt, s'expliquen anècdotes i fem un dinar tots plegats. Sens dubte, una bona i molt encertada iniciativa.

■ Hi ha molta gent que opina que ets un dels grans especialistes de les sardanes obligades de tible, tot un virtuós. Ens pots dir el títol de les principals sardanes obligades que has interpretat durant la teua carrera?

■ Quan era més jove i tenia més temps per a estudiar, sí que m'agradava tocar molts obligats, però ara ja soc més gran i prefereixo "dosificar-ho" més. Entre els obligats que he interpretat et podria esmentar, entre altres: *Rialletes*, *Victoriosa* i *Record* d'Enric Barnosell, *Ciutat de l'Hospitalet* i *Un bon camí* de Martirià Font, *La fi del món* i *El judici final* de Josep Blanch i Reynalt, *La cançó de l'esmolet* de Ramon Serrat, *Recordant* de Josep Coll, *Les Maris* de Ferran Blanch, *Matilde* d'Enric Sans, *Cala s'Al-*

■ Enric Sánchez, tible de la cobla Ciutat de Cornellà.

guer, *Capritxosa* i *Cel amunt* de Ricard Viladesau, *En Saleta i amics* i *Gallardia* de Conrad Saló, *L'encís d'en Narcís* de Francesc Camps, *Maria Dolors* de Manel Saderra i Puigferrer, *La Mallerenga* de Joan Jordi Beumala i també altres sardanes obligades de dos instruments, com tenora i tible, dos tibles o tible i fiscorn.

■ **Quins son els teus enregistraments de referència i on et podem escoltar amb el tible?**

■ He participat en força enregistraments, principalment amb les cobles Mediterrània i Marinada. Hi ha un CD titulat *Gran reserva*, amb sardanes de la població de Sant Sadurní d'Anoia enregistrat amb la cobla Marinada, en què es pot sentir la sardana obligada de tible *Un bon camí* de Martirià Font, en la qual actuo com a solista. Aquest és l'únic obligat per a un sol tible que tinc enregistrat. També d'aquesta època i amb la cobla Marinada, es troba un compacte amb sardanes de Jordi Molina -en aquells moments director d'aquesta cobla- en el qual el tible té un paper prou important. Però del que estic més orgullós és de l'enregistrament fet amb la cobla Mediterrània i el pianista Albert Guinovart, íntegrament amb obres per a piano i cobla, algunes de les quals compostes especialment per a aquest disc. Entre elles hi figura una versió de la *Rhapsody in blue*, arranjada per Bernat Castillejo en què el tible s'encarrega de fer tot el solo inicial de la peça (normalment interpretat amb clarinet a l'orquestra simfònica). Per a fer aquest solo s'ha de realitzar una execució normalment no utilitzada en aquest instrument, com és el glissando, d'especial dificultat tècnica per a un instrument de doble canya com és el tible. Cal dir que el vaig haver de practicar moltes hores abans d'assolir els resultats desitjats, però crec que la gravació va sortir prou bé. De fet, molta gent que ha escoltat aquest enregistrament o algun dels concerts en què vam tocar aquesta peça, sempre se'n recorda i em felicita per la interpretació, la qual cosa em satisfà molt.

■ **Per cert Enric, mai ha vingut a buscar-te cap cobla orquestra. T'agradaria?**

■ Ara ja m'ha passat l'edat, però al seu temps tampoc ho veia gaire clar, i les circumstàncies personals eren diferents d'ara. Llavors em feia respecte això del ball, descansar poc i viatjar de matinada, i no em feia gaire gràcia. Ara ho veig diferent i penso

que potser no n'hi havia per tant, però de fet a mi m'agrada molt la feina de la cobla. No he fet mai orquestra i no puc dir si m'hauria agradat i si m'hi hauria trobat còmode. Potser hauria valgut la pena provar-ho, com han fet altres companys músics.

■ **Quines han estat les teves actuacions més destacades i de les que tens un bon record?**

■ Per exemple, els concerts amb la Cobla Simfònica de Catalunya, amb la cobla Mediterrània... Recordo moltes actuacions al Palau de la Música Catalana i també molts aplecs importants com el de Calella, el de Les Roquetes... També recordo especialment l'estada que vàrem fer amb la cobla La Principal del Llobregat a Lausana (Suïssa), l'any 1986, on interveníem diàriament al teatre de Beaulieu de la ciutat amb l'esbart de Sant Cugat, i sempre interpretàvem *Impressions camperoles* de Joaquim Serra. Tinc molt bon record de totes aquestes actuacions.

■ Enric Sánchez a l'aplec de la sardana de Cornellà de l'any 2014.

Enric, ha estat tot un goig tenir-te entre nosaltres. Crec que ara el teu públic et coneix una mica millor. Per la nostra part res més, agrair-te la teva col·laboració i dir-te que seguirem amb atenció les teves actuacions. Sort, i fins aviat! ■

Ramon Soriano

Crònica del viatge a Israel

Fins a l'altra punta del Mediterrani van viatjar els Dansaires del Penedès el març passat per visitar Israel i dur a terme un programa d'activitats sardanistes en aquell país de l'Orient Mitjà.

L'itinerari va començar per la regió de Galilea, al nord del país, i l'expedició catalana, que estava formada per vuitanta-tres persones, sojornà tres nits en un idíl·lic complex hotel·ler a la vora del Mar de Tiberíades.

És una regió verda amb muntanyes boscoses i poblets emparrats al capdamunt. En aquests primers dies visitaren llocs de renom bíblic com ara Cafarnaüm, Mont Tabor, Natzalet, etc. Més endavant posaren rumb cap al sud seguint la llera del riu Jordà i comprovaren que el paisatge canviava sobtadament: arribaven al desert de Judea i el Mar Mort.

Ballar a Massada, quina passada!

Massada és una muntanya isolada i plana al cim, on el rei Herodes s'hi va fer construir un palau fortalesa. Després d'Herodes els romans la van assetjar durant mesos fins que finalment la van assaltar i destruir en circumstàncies dramàtiques per als defensors, els quals van preferir suïcidar-se que no pas ser esclavitzats, i és per aquesta causa que Massada ha esdevingut símbol mundial de la lluita constant de la humanitat contra l'opressió i per a la llibertat. Va ser per tots aquests motius que els Dansaires van decantar-se per aquest lloc per fer la primera ballada de sardanes a Israel. Per pujar a la muntanya hi ha un camí molt dret en forma de ziga-zaga, però els Dansaires (com gairebé tothom) es van estimar més agafar el telefèric, i penjant una faixa dels nois per una finestra de la cistella en què anaven, anunciaven a tothom que allà dalt hi anava una colla sardanista a ballar sardanes.

Un cop van ser a dalt de tot, la preceptiva visita guiada els va servir per conèixer el terreny i cercar el lloc més adient per a la ballada. Quan ja el van trobar,

■ Mar Mort des de Massada.

■ Galop a Massada, amb el castellot a dalt i el Mar Mort al fons a l'esquerra

començaren la festa pujant fins a un turonet coronat per un castellot enrunat, i baixant al so del galop *A la festa* arribaren a la vora d'un penya-segat per ballar la sardana *Mar de Palamós*, amb clares referències al Mar Mort, el qual, 400 metres més avall, dominava la plana en un dia amb el cel ben blau i molta visibilitat.

Per les circumstàncies històriques que allí hi van succeir, la particularitat orogràfica del lloc i la grandesa del paisatge, els va semblar que ballar sardanes a dalt de Massada havia estat "una passada".

Les insígnies de la colla al lloc de naixement de Jesús

La basílica de la Nativitat de Betlem va ser construïda per l'emperador Constantí damunt de la cova on va néixer el nen Jesús. Actualment la cova es troba sota l'altar mateix i el punt exacte està assenyalat amb una estrella de plata. És un dels llocs sants del cristianisme, que rep peregrins de tot arreu. Tothom vol tocar aquella estrella de plata, perquè així se sent beneït i santificat.

Havent de visitar un santuari de tanta importància com aquest, els Dansaires es van proposar de posar les insígnies de la colla en aquest venerat lloc, per bé que l'empresa no estava exempta de dificultats i riscos, ja que havien estat advertits que no hi deixaven fer fotografies i que si els enxampaven podien tenir seriosos problemes.

No obstant això, ho van voler intentar, perquè van considerar que era un acte simbòlic de gran importància per a qualsevol entitat, el fet de poder tenir aquest honor en el seu historial.

Com sigui que tan sols hi deixaven baixar de deu en deu, hagueren de fer més d'una hora de cua de tanta gent que hi havia, i en arribar el seu torn i per tal de no ser descoberts, el noi i la noia de la colla que havien de dur a terme la missió van esperar que s'absentés el frare armeni que tenia cura del lloc, que, abillat amb sotana i caputxa negra, feia molt de respecte.

Per aquesta raó, quan van veure que ja havia pujat escales amunt dipositaren el banderí i una faixa de la colla en aquell lloc sagrat, i el fotògraf del grup va començar a disparar la càmera sense flaix, no fos cas que el fet d'utilitzar-lo agreugés la situació. La cosa

curiosa és que les altres persones que en aquell moment hi havia a la gruta, en veure que els Dansaires feien fotos, es van alliberar de la contenció que havien de suportar i també se'n van posar a fer. Però sorprenentment, el frare armeni va tornar a baixar i va començar a escriure tothom amb constatable empenyament.

Malgrat tot, sort n'hi va haver que la cosa no va anar més enllà. Havia pagat la pena arriscar-se i van pensar que al capdavant, per fer una foto, no n'hi havia per tant.

Oh, Jerusalem

El títol d'aquesta producció cinematogràfica ben bé podria servir per expressar la sensació que se sent en pujar al Mont Scopus i contemplar la ciutat de Jerusalem des d'aquest lloc, ja que n'ofereix la millor vista.

Els Dansaires volien ballar sardanes i fotografiar la colla amb una vista general de la ciutat de fons, i és per aquest motiu que pujaren a aquesta muntanya per a l'ocasió. Cal tenir present que Scopus significa "lloc dels espectadors". Espectadors de luxe van ser els que tingueren el privilegi de gaudir del doble espectacle de contemplar la ciutat i alhora veure ballar sardanes, cosa totalment inaudita i difícilment repetible en aquell indret.

L'espectacle va començar com a Massada, amb un galop d'entrada, i va continuar amb la ballada d'una sardana de lluïment i després també n'hi va haver una altra per als companys de viatge.

Com a Massada, també era un dia molt clar i amb el cel ben blau, en el qual els raigs del sol semblaven encendre la construcció més coneguda i llampant de la ciutat: la daurada Cúpula de la Roca.

Posada de les insígnies de la colla a l'Estrella de Betlem

Jerusalem des del Mont Scopus

La sardana que hi van ballar va ser *El rei de casa* de Jordi Paulí, per allò de Crist Rei, rei del cel i de la terra, rei de l'univers, rei etern, el nostre rei, etc. Però no cal donar-li més tómb: *El rei de casa*.

La Santa Espina al cor del Barri Jueu

Si llegim l'anunciat que "*set parelles dels Dansaires van ballar La Santa Espina a la plaça de la catedral de Barcelona*", no tindria pas massa transcendència, àdhuc seria vist com una cosa d'allò més normal. Tanmateix, si diem que "*set parelles dels Dansaires van ballar La Santa Espina al cor del barri jueu de Jerusalem*", és una cosa tan inversemblant que commou el més excèptic.

Fins ara, les actuacions dels Dansaires havien estat a fora del centre històric de la ciutat. Però ara som-hi, entrem-hi, i descobrim l'obra, gairebé teatral, que els Dansaires hi van representar en quatre actes.

Mai en els seus viatges havien ballat *La Santa Espina*. La guardaven per a una ocasió excepcional i van pensar que Jerusalem era el marc idoni per ballar-la.

L'haurien volgut ballar al Mur o a l'Esplanada de les Mesquites davant la daurada Cúpula de la Roca, però els van dir de paraula i per escrit que en ser llocs sagrats demanaven respecte, tant en el comportament com en el vestir. I van pensar que el que volien era celebrar un acte festiu i lúdic a Jerusalem, no pas violentar els costums i els llocs que ells mateixos havien quedat meravellats de contemplar.

Així que van anar fins a sinagoga Hurva, la més gran de Jerusalem (que ve a ser com la catedral de Barcelona), per celebrar la ballada a la plaça del davant. A la plaça ja hi havia gent quan hi van arribar, i entre la que hi havia i els mateixos acompanyants de la colla,

Jerusalem. Ballada de *La Santa Espina* a la sinagoga Hurva.

tots plegats van embolcallà la gran rotllana especial de set parelles que formaren els Dansaires per ballar aquesta sardana d'emocions tan encarnades per als catalans. Tot seguit encara en van ballar una altra de dues rotllanes concèntriques amb tot el públic que en sabia i el que, encuriós, ho intentava per primera vegada. La festa va ser exitosa i emotiva, però, tanmateix, no van acabar aquí els actes sardanistes dels Dansaires a la ciutat vella de Jerusalem.

Via Dolorosa

Ara ja havien ballat al cor de Jerusalem i s'hi havien fet fotografies, però els en mancava una de molt important: la que retratés la colla al rovell de l'ou de la ciutat.

Tan bon punt abandonaren la plaça de la ruïna, que és el nom popular amb el qual és coneguda, on acabaven de ballar, anaren, sense saber-ho, a representar el segon acte de "l'obra", que consistí a endinsar-se per aquells carrerons antiquíssims i estrets que caracteritzen la Ciutat Santa.

Calia veure l'impacte que feien els nostres sardanistes, especialment les noies totes blanques amb la faldilla estarrufada i més aviat curta, que semblaven éssers angèlics trasfigurats caminant entre el brugit d'aquells carrerons exòtics amb aquell punt de misteri tan propi de les ciutats medievals de l'orient. Uf, molt fort, molt fort va ser recorre'ls observant mirades, com a mínim, desconcertades, en una experiència que els recordava la Via Dolorosa que unes hores abans havien recorregut.

El Rovell de l'ou

Al cap d'uns cent cinquanta metres arribaren fins a un terradet que oferia la vista més preuada de Jerusalem i que serviria per representar la tercera part d'aquesta "comèdia" sardanista. Talment devia semblar una comèdia per als vianants que sense voler-ho es convertiren en espectadors atònits en veure com uns dansaires agafats de les mans es posaven de diverses maneres per oferir la millor imatge possible.

Així és com ara podem admirar les fotografies de la colla que n'han resultat, amb el decorat natural del Mur de les Lamentacions, l'Esplanada de les Mesquites, la daurada Cúpula de La Roca, la negra de l'al-Aqsa i els dos minarets. Gairebé no podien demanar res més.

Sardanistes al Mur de les Lamentacions

I ja per acabar, el quart acte va consistir a complir la tradició de posar un paperet amb un desig escrit entremig dels blocs de pedra que componen el mundialment conegut Mur de les Lamentacions.

■ Els nois de la colla al Mur de les Lamentacions

■ Jerusalem. Mur. "Un jueu ortodoxe, un militar i un sardanista"

■ Jerusalem. Mur i Esplanada de les Mesquites

Per raons prou comprensibles, les noies de la colla no hi podien accedir vestides de sardanista, així que van ser els vuit nois que la colla portava en aquest viatge els encarregats de complir aquesta tradició jueva. Van passar els controls d'accés vestits de sardanistes sense cap problema i van anar fins al mur per introduir en una esletxa un foli amb els dos anagrames dels Dansaires i amb la següent llegenda: *que la sardana porti la pau a aquesta Terra Santa i Catalunya esdevingui independent d'Espanya l'any que ve*. Comfiem-hi! La presència del Dansaires en aquest lloc tan idolatrat també ha deixat imatges força sorprenents, en què es veuen jueus ortodoxos al costat de sardanistes, tots amb la seva vestimenta tradicional.

Un militar va pujar a l'autocar cridant amb deliri

Per tancar aquesta crònica, i com a anècdota final, cal comentar que quan havien d'anar a Betlem, com que s'ha de travessar la frontera amb Palestina, el guia va avisar que tothom tingués el passaport a punt per si els el demanaven.

Quan hi van entrar no va passar res, però en sortir van aturar l'autocar al pas fronterer i el guia va baixar a explicar qui eren i d'on venien. A dalt de l'autocar tothom va quedar en silenci i amb posat seriós quan van veure que un militar palestí pujava a dalt i no sabien ben bé amb quines intencions.

La sorpresa va ser quan aquest militar es va posar a cridar amb deliri. No parlava català ni castellà ni cap altra llengua que poguessin entendre. Però no calia gens ni mica. I no calia perquè les paraules que sortien de la seva boca han esdevingut un clam internacional. Deia: Barça, Barça, Barça, visca el Barça! No cal dir que la tensió es va alliberar amb un esclat d'alegria, i tots feliços.

Text i fotografies de Ramon Soriano ■

Damià Daviu

Es compleixen 70 anys de la mort del compositor de sardanes de Sant Joan de les Abadesses, Ramon Serrat i Fajula

■ El mestre Ramon Serrat i Fajula.

El passat 2 de novembre de 2014 es complien 70 anys de la mort de l'insigne músic Ramon Serrat i Fajula. Aprofitant l'avinentsa us volem apropar a la figura d'aquest instrumentista, director, compositor i pedagog, ja que no recordem haver-lo vist anteriorment als fulls de la revista *Som*. En la tasca que més destacà fou en la composició i conreà diversos tipus de música: simfònica, de cambra, coral, lírica, religiosa i de cobla on destaquen sobretot les seves sardanes, unes sardanes molt ben construïdes i que demostren la gran vàlua del seu autor. Unes sardanes que avui quasi no apareixen en les programacions sardanistes, ja que les seves obres són desconegudes i resten oblidades, en algun concert apareix la sempre deliciosa *Fent-se clar* amb una delicada melodia encarregada al tible, o la seva

sardana pòstuma que és tota una joia musical i que porta per nom *Pregària*, com hem dit abans tot un emblema de la música amb el paper principal aquesta vegada a càrrec de la tenora. Tampoc els enregistraments discogràfics han estat gaire benivolents amb el compositor de Sant Joan de les Abadesses, ja que tan sols recordem un LP monogràfic de la col·lecció Clàssics de la Sardana enregistrat per la cobla Montgrins a la segona meitat dels anys 70 amb Josep Gispert a la tenora i Tomàs Bahí al tible. Esporàdicament alguna cobla ha enregistrat alguna de les seves sardanes com La Principal de la Bisbal que en època de Conrad Saló enregistraria *La Gracieta de Rocaters* i *La verge vella*, i més endavant *Fent-se clar*. L'any 1997 la seva població nadiua, Sant Joan de les Abadesses era proclamada Ciutat Pubilla de la Sardana i en el CD commemoratiu a càrrec de la cobla Montgrins també trobem algunes de les seves sardanes com l'obligada de

■ Portada del Carnet del Sardanista de Ramon Serrat.

tible titulada *La cançó de l'esmolet* entre altres. Tot i aquestes pinzellades creiem que la història ha estat injusta amb Ramon Serrat, perquè és un molt bon autor de sardanes quasi oblidat i que no mereix ser-ho, ja que la seva música posseeix la suficient qualitat.

Ramon Serrat i Fajula neix a la plaça Major de la població de Sant Joan de les Abadesses el 4 d'agost de 1881. En la finca on nasqué hi

ha una botiga de queviures i en la seva façana hi trobem una placa (que col·locà el Consistori santjoaní) que recorda que allà nasqué Ramon Serrat. Ramon Serrat va ser un músic que va residir a molts indrets allà on el portava la seva professió de músic. Va rebre les primeres nocions de música i violí amb Ramon Roca, unes ensenyances que ampliaria posteriorment amb Basili Vilajaliu. Aviat es va integrar a una cobla reduïda que es va formar a Sant Joan de les Abadesses. L'any 1908 es traslladà a Ribes de Freser per dirigir el cor Taga i va iniciar un llarg pelegrinatge per diverses poblacions per tal de guanyar-se la vida professionalment amb allò que li agradava i l'omplia, es a dir la música. L'any 1909 a Olot va formar part de la cobla orquestra La Lira i va compondre la seva primera sardana titulada *La font del Cubilà* (indret situat als afores de Sant Joan de les Abadesses on el poeta Joan Maragall -que passava els estius en aquesta població- es va inspirar per escriure el famós poema *La vaca cega*, com recorda un monòlit amb el poema, que es troba en aquest privilegiat indret). El 1910 es traslladaria a Granollers per tocar a la cobla els Sendrers i el 1911 novament es traslladaria fins a Cassà de la Selva on estaria cinc anys i on seria primer tenora de la cobla Unió Casanenca i va rebre lliçons de piano de mossèn Garcia (director del prestigiós Orfeó Catalunya). L'any 1913 va ser un dels fundadors de la cobla La Selvatana de la qual seria el primer tenora, a la vegada que també el director. L'any 1915 tornaria a la comarca del Ripollès

Placa col·locada a la façana de la casa on nasqué Ramon Serrat a Sant Joan de les Abadesses.

i es va establir a Ripoll on va fundar la cobla l'Aliança Ripollesa de la qual seria el primer tenora. També va fundar i dirigir l'Orfeó de Ripoll i va dirigir les corals La Flor de Maig i la coral La Sempreviva de la veïna població de Campdevànol. Durant aquests temps va perfeccionar els seus coneixements d'harmonia amb el mestre Enric Morera i va compondre algunes sardanes com *Pel fill que no vindrà*, *Nit serena* i *Neu rodona* entre d'altres. Va ser anomenat director de l'Escola Municipal de Música de Ripoll i va fundar la cobla Els Serratins. L'any 1922 va estrenar amb força èxit la seva sarsuela titulada *El roser de Vallfogona*. L'any 1925 guanyaria per oposicions la plaça de director de l'Escola de Música de Terrassa que va suposar un pas molt important en la seva carrera, i es va establir definitivament en aquesta població del Vallès Occidental. Aquí desenvoluparia una important tasca sobretot en el camp pedagògic i ensem també va dirigir la coral anomenada Joventut Terrassenca i fundaria i dirigiria fins a la seva mort la Banda Municipal i també portà l'Orfeó del Círculo Tradicionalista. L'any 1926 s'incorporaria a la cobla orquestra Terrassa i ocasionalment exerciria com a primer tenora a la cobla La Principal de Terrassa. Moriria a Terrassa el 2 de novembre de 1944. Cal esmentar que va ser un dels mestres del seu cosí el conegut compositor de sardanes de Ripoll, Honorat Vilamanyà i Serrat. Ramon Serrat també compondria l'obra per a cobla titulada *Odissea*.

Alguns títols de sardanes més, compostes per en Ramon Serrat són: *La Gala de Campdevànol*, *Antònia*, *El pantà de la Xuriguera*, *La plaça del meu poble* (una sardana dedicada a la plaça Major de Sant Joan de les Abadesses, un indret on va passar

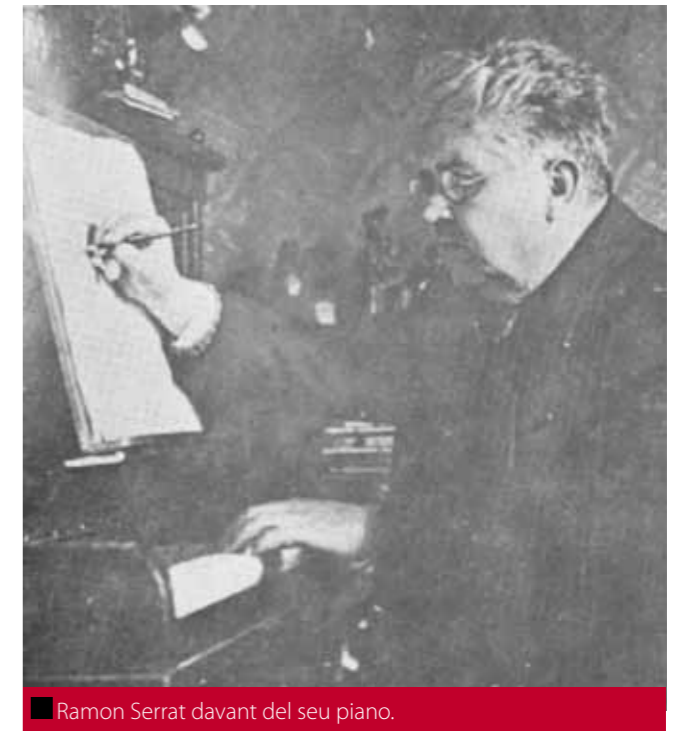

moltes estones, on nasqué i on residí), *La fageda d'en Jordà*, *Dansaires olotins*, *Sortint de l'ofici*, *La mula d'en Perot* (un personatge típic de Sant Joan de les Abadesses), *El pont de les mentides*, *Record llunyà* (dedicada a la seva esposa Maria), *L'hereu Maraldes* (dedicada a un molt bon amic i personatge molt popular de Sant Joan de les Abadesses), *L'hereu va a la guerra*, *Santjoanina*, *El meu vailet*, *Fent-se fosc*, *L'oreig entre els pins*, *Les campanes del monestir*, *La noia gran*, *La rosa de Sant Jordi* i *Nit de Reisentre* d'altres.

Voldríem que el present escrit servís perquè cobles i sardanistes reconeixin l'obra d'aquest important autor de sardanes de gran personalitat i les cobles el programin molt més, sobretot als concerts on la seva música sembla més adequada, i perquè el recordin més en futurs enregistraments en CD, on trobem a faltar algun monogràfic amb les seves sardanes. Ja per acabar direm que el seu fons personal es troba a la Biblioteca de Catalunya. La seva filla Núria Serrat va ser professora de música a l'Escola de Música de Terrassa i el seu

Els Sendrers any 1910.

Ramon Serrat davant del seu piano.

gendre, Pere Alegre i Puech, va ser músic i compositor de sardanes. Entre els diversos reconeixements que ha tingut n Ramon Serrat destaca la plaça i el monument que Terrassa li dedicà així com la creació a Sant Joan de les Abadesses de l'Escola Municipal de Música Ramon Serrat. A Terrassa es va convocar el premi Ramon Serrat per a joves compositors de cobla organitzat per l'ASERT amb la col·laboració dels Ajuntaments de Terrassa i Sant Joan de les Abadesses i del qual se celebraren tres edicions. ■

Ressons de comarques

L'Alt Empordà

Figueres, la senyora "Lolita"

Malgrat que podria ser una audició de sardanes més de les moltes que es celebren a la capital de l'Empordà, a finals de novembre tingué efecte una audició de característiques especials.

Davant mateix de l'Ajuntament, hi roman des de fa 60 anys una perfumeria regentada per la senyora Lolita, que ara es retira definitivament al complir 88 anys i per aquest motiu ha volgut celebrar-ho organitzant una ballada de sardanes. Diu que ho fa perquè és catalana i estima la sardana.

La senyora Lolita nasqué a Girona, al carrer de Santa Clara, després passà amb els seus pares uns anys a Portbou, el 1937 es traslladaren a Figueres i el 1954 obrí el seu establiment. Sempre ha participat en la vida cultural i associativa de la ciutat.

El Bages

Camí dels Degotalls, a Montserrat

A sota el monestir de Montserrat, a l'aparcament dels autocars s'inicia el Camí dels Degotalls. Està a tocar de les parets que es desplomen des dels plans de la trinitat, situats 200 m per sobre del camí.

El recorregut està ornamentat amb monuments a artistes de renom i majòliques evocadores de diverses advocacions marianes: esteles i medallons s'han anat

posant al llarg del recorregut en memòria d'alguns homes il·lustres de Catalunya, mossèn Jacint Vergader, Joan Maragall, Emili Vendrell, Pep Ventura o Pompeu Fabra.

El Monument a la Sardana (El Mur a Pep Ventura)

Cal destacar el Monument a la Sardana (El Mur a Pep Ventura) i el Monument a la Dansa Catalana, ambdós col·locats per l'Obra del Ballet Popular. El primer, instal·lat del 1954 és una paret de dos metres i mig d'altura i set de llargària, amb el bust de Pep Ventura. A la part central s'hi han anat posant claus de tribut de diferents organitzacions sardanístiques: recentment hi col·locà el seu l'Agrupació Sardanista L'Avenç d'Esplugues de Llobregat. L'altre que, seguint el camí, hi trobem és el Monument a la Dansa col·locat el 1964, on s'instal·là, també fa pocs dies el tribut de testimoniatge de l'Esbart Joaquim Ruyra, de Blanes.

El Baix Llobregat

Nova cobla

Ha nascut una nova cobla, denominada Ciutat de les Roses. Aquesta formació, eixida de la banda del mateix nom, neix amb

la voluntat de fer les audicions de sardanes que el públic desitja que siguin balladores i alegres.

Es tracta d'una cobla, amb gent jove, però no mancada d'experiència, ja que els músics que la integren han actuat a altres formacions com les cobles Costa Daurada, Thermalenca i Cobla Vila de Caldes. Els més joves que comencen s'estan submergint en aquest món, amb molt d'esforç, dedicació i voluntat. Amb el seu dinamisme i entusiasme formen tots plegats una cobla que en tot moment oferirà el plaer de ballar la sardana amb l'alegria que la joventut i l'experiència agermanades poden oferir.

Per si us interessa posar-vos-hi en contacte aquest és el seu contacte: M. Carme González Sánchez, Ramon Estruch, 2, 2n 3a 08830 Sant Boi de Llobregat. Tel. 936 409 733, mòbil: 681 105 182. Correu electrònic: coblaciutatdelesroses@gmail.com.

El Barcelonès

Trobada Cobles Juvenils

El dia 16 de novembre tingué lloc, a la plaça de la Catedral de Barcelona, la Primera Trobada d'Escoles de Cobla. Hi participen les escoles següents: Escola Municipal de Cobla Conrad Saló de La Bisbal, dirigida per Eduard Prats; l'Escola

Municipal de Música i Dansa de Palafolls, dirigida per Enric Estrada, i l'Escola de Música d'Agramunt, dirigida per Jordi Guixé, que han estat i són un magnífic planter d'instrumentistes coblístics.

Interpretaren cadascuna sardanes i danses i acabaren amb la sardana de conjunt amb les tres cobles, *La flama de la sardana* de Tomàs Gil Membrado.

Aquesta primera trobada d'escoles de cobla, és organitzada per la Institució Obra del Ballet Popular, amb la col·laboració de l'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona i la Coordinadora d'Entitats Sardanistes de Barcelona.

Segons el president de l'OBP, Sr. Bartomeu Duran, "Es vol fer palès el nostre agraïment als sardanistes d'arreu que segueixen donant suport, amb la seva presència, als actes que s'estan celebrant amb motiu de la Capitalitat de la Sardana de Barcelona.

Desitgem que aquesta primera trobada serveixi per estimular els nois i noies que estan estudiant a les escoles de música de cobla de Catalunya i alhora els encoratgi a seguir aprenent i a tocar les sardanes i la música de les danses tradicionals catalanes.

La promoció d'aquestes formacions és un dels reptes que, juntament amb la recerca i investigació de les celebracions de festes de cultura popular de tots els pobles de Catalunya, vol impulsar la junta actual de l'Obra del ballet Popular".

Cobla infantil de Palafolls

Premis Joaquim Serra

Un any més, l'Agrupació Cultural Folklòrica Barcelona honora la figura del mestre Joaquim Serra i Corominas (Peralada 1907-Barcelona 1957) amb una nova edició del Memorial Joaquim Serra, un concert que tingué lloc enguany el darrer dissabte d'octubre.

Temps enrere s'havia convocat com un concurs de música de cobla, però en els darrers anys s'ha optat per demanar a algun compositor català, precisament no dedicat a la música de cobla, que compongui alguna obra coblística.

En l'edició d'enguany destaca l'estrena d'una composició per a flabiol solista i cobla del compositor i pianista barceloní Jordi Vilaprinçó del Perugia, (Barcelona, 1954), que ha titulat *Fent equilibris*. (Vilaprinçó és un pianista i compositor català. Ha fet múltiples concerts al Palau de la Música Catalana i al Saló del Tinell i actualment és professor de piano al Conservatori Municipal de Música de Barcelona i al Conservatori Municipal de Cervera.

Ha gravat diversos discos per les cases Copland, Etnos, Ars Harmònica i Roland. Ha estat solista de l'Orquestra Ciutat de Barcelona, la Banda Municipal de Barcelona, l'Orquestra Simfònica del Vallès, la Cobla Sant Jordi - Ciutat de Barcelona, la Banda Simfònica de la Lira Ampostina i ha col·laborat amb els cantautors Jaume Sisa i Joan Baptista Humet. Les seves obres han estat publicades per editorials com Boileau Clivis, Dinsic, Zimmermann i Norsk Musikforlag).

També s'interpretà la sardana *La menuda canta*, del mestre Josep Poch i Garriga que fou catèdric d'harmonia i contrapunt del

Conservatori Municipal de Barcelona, un mestre de mestres que el Memorial va voler homenatjar enguany en el seu 100 aniversari.

Igualment es programaren altres obres amb motiu del centenari del naixement de diversos autors que, malauradament, ja no estan entre nosaltres, com és el cas de Lluís Benjam, Josep Capell o Lluís Lloansí, de qui s'interpretà l'obra per a dues cobles *Fantasia lírica*. El programa el completaren obres d'Antoni Botey, Josep Font Sabaté, Antoni Juncà i Jordi Molina, a banda de sengles sardanes de Josep i Joaquim Serra.

Les cobles participants foren: Sant Jordi-Ciutat de Barcelona i Mediterrània, dirigides pel mestre tortellenenc, Marcel Sabaté.

Monument a la Sardana mutilat

El Monument a la Sardana situat al mirador de l'alcalde a Montjuïc, va aparèixer mutilat fa uns dies. L'agressió va afectar els braços de 4 dels 8 sardanistes que hi apareixen.

El Monument a la Sardana abans de l'agressió

Aquesta escultura feta amb pedra calcària d'Uldecona és de 1965, i està inspirada en la colla Violetes de Bosc, després que el seu autor, Josep Cañas, quedés impressionat davant els seus assajos a la plaça Sant Jaume de Barcelona.

No sabem si simplement fou un acte de gamberrisme o podria tenir alguna connotació política

contra la nostra dansa i contra Catalunya en general. Lamentem aquest fet, com qualsevol altre acte de violència que defuig totalment de tota mena d'ideologia. Justament la sardana ha estat i és reconeguda com un símbol de democràcia, d'amistat i de tolerància, com així ho han expressat centenars de persones d'aquí i forans que l'han coneguda.

Davant aquest succés, la Confederació Sardanista de Catalunya condemna enèrgicament qualsevol acció que atempti contra el nostre patrimoni cultural i instà l'Ajuntament de Barcelona a restaurar l'obra tan aviat com li sigui possible per tal que torni a lluir amb tot el seu encant l'any que Barcelona té el títol de Capital de la Sardana.

Ara hem de celebrar que ja estigui restaurat, ja que l'Ajuntament de Barcelona ha actuat amb celeritat i l'ha refet. Es pogueren recollir els fragments que s'havien derruït i es reparà.

Si bé, no es coneixia la causa d'aquesta acció, hom apuntava a alguna opció de caire polític, però els restauradors no avalen aquesta opinió, puix també es trencaren les faroles de l'entorn i no es deixà cap nota o escrit, doncs sembla que es donen en aquests casos, puix els autors volen palesar la seva actitud anotant el motiu de llur facècia, per tant sembla que únicament fou un acte de gamberrisme.

Guardonats per la CSC

A finals de novembre al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona hi hagué el lliurament dels Premis del Dia de la Sardana 2014 que concedeix la Confederació Sardanista de Catalunya.

Aquests han estat els guardonats: Medalla al Mèrit Sardanista a Pilar Torrades Andrés de Vilanova de Bellpuig, Medalla al Mèrit Musical a Jaume Cristau Brunet de Figueres, Medalla al Mèrit a la Dansa a Joan Clos Plomosell, de Barcelona.

Premis a la Dedicació: Josep Pomés Montagut, de Barcelona, Josep Puigventós Nicolau, de Rubí, Narcís de Miquel Rabasa, de Canet de Mar, Agrupació Sardanista Andorrana, Aplec Sardanista de Bràfim, Aplec de Sils, Aplec sardanista de Torroella de Montgrí, Cobla Baix Empordà, Cobla Sitgetana, Concurs de Colles Sardanistes de Salt, Secció Sardanista del Centre Cultural d'Esplugues de Llobregat.

Premis a la promoció i difusió: Programes de ràdio *Temps de Sardanes* de Ràdio Salt i Programa de ràdio *la Principal de Quart*.

Premi als Mitjans Audiovisuals: NewCat, amb Andrea Motis i Joan Chamorro

Premi a la iniciatives renovadores a Institut d'Estudis Catalans. L'acte inclogué la presentació de Calella, Capital de la Sardana 2015 i el nomenament de Mollerussa com a Capital de la Sardana 2016. Seguidament hi hagué un apunt musical a càrrec de la cobla Sant Jordi-Ciutat de Barcelona.

La Santa Espina en CD

La celebració de la Capitalitat de la Sardana de Barcelona va portar als escenaris el passat mes de març la rondalla completa de *La Santa Espina*. El concert, que tingué lloc al Barcelona Teatre Musical amb l'Orquestra Simfònica del Vallès dirigida per Rubén Gimeno, la coral Polifònica de Vilafranca i les

veus solistes d'Anna Alàs, David Alegret i Enric Martínez-Castignani ha estat enregistrat en CD, i sortí al mercat el divendres 31 d'octubre.

Us recomanem fermament aquest nou CD així com us emplacem a comunicar-ho als vostres socis i simpatitzants per tal que aquesta insigne composició amb lletra d'Àngel Guimerà i música d'Enric Morera, arribi al màxim de llars i sigui coneguda i reconeguda arreu. Alhora, us instem a fer-ho extensiu als mitjans que tingueu al vostre abast (revistes, Facebook, Twitter, programes de ràdio, pàgines web, circulars informatives...).

La Garrotxa

Final de temporada a Olot

L'Agrupació Sardanista Olot cada any al mes de novembre celebra la festa de cloenda de la temporada, en la qual s'han organitzat moltes ballades de sardanes, curses d'ensenyament i l'Aplec de la Sardana.

Al matí hi hagué una missa a la parròquia de Sant Esteve i a l'hora de l'ofertori es formà, envoltant tot l'interior del temple, una gran rotllana que va ser ballada per tots els assistents. Finida la cerimònia religiosa hi hagué una ballada de sardanes al passeig d'en Blay (firal), i s'acabà la jornada amb un dinar de germanor en un restaurant de la localitat.

Celebració a Olot de La Nit dels Músics per Santa Cecília

Amb motiu del patronatge dels músics, a Olot es celebrà la Nit dels

Músics Garrotxins. Efectivament podem comentar que són molts els instrumentistes d'ara i adés nats o vinculats a aquesta comarca. És ben demostratiu el nombre de cobles i conjunts musicals que al llarg dels anys han exercit llur tasca.

Anotem que històricament han existit: 25 cobles a Olot, 4 a Les Planes, 6 a Sant Feliu de Palloles, 1 a Sant Joan les Fonts i 16 a Tortellà, és, doncs una bona xifra demostrativa de la vitalitat de la música a la Garrotxa.

Tenim catalogades prop de 200 sardanes dedicades a Olot i rodalies, i 30 compositors fills o vinculats a la comarca.

El divendres, dia 22 de novembre es celebrà La Trobada de Música de la Garrotxa. Cada any més de 30 intèrprets de la zona es reuneixen per formar una curiosa cobla, integrada per gent jove i músics ja retirats. S'interpretaren 4 sardanes a la Sala Torín d'Olot.

Festa de Santa Cecília a Tortellà

Una de les poblacions que ha tingut una gran quantitat de músics és la vila garrotxina de Tortellà. Durant els dies de la Festa dels Músics, ho celebren organitzant un concert de música catalana, que enguany anà a càrrec de Susanna del Saz.

Volem destacar que cada any s'efectua un homenatge a músics de la població que passin dels 70

anys, de manera que en aquesta oportunitat els homenatjats foren, Roc Marco Blanc (1944) i Llorenç Sabaté Reixach (1944), tots dos vinculats a nissagues eminentment musicals.

El Gironès

Les llegendes del Rock

A la Sala Montsalvatge de l'Auditori de Girona s'oferí el concert: *Llegendes del Pop&Rock*, amb la participació de la Jove Orquestra de les Comarques Gironines, La Principal de la Bisbal, amb els cantants, Beth i Manu Guix, sota la direcció de Francesc Cassú.

Es tracta d'un innovador projecte musical impulsat per l'empresa Metalquímia com a continuació de l'èxit aconseguit en els dos concerts programats l'any passat que ha portat els organitzadors a repetir la fórmula, de manera que els 70 músics que integren La SCCC tornaran a omplir l'Auditori.

La Simfònica de Cobla i Corda de Catalunya va néixer l'any 2008 amb l'objectiu de crear una orquestra simfònica catalana de gran format, resultat de la fusió dels instruments de cobla, a càrrec de La Principal de la Bisbal, i dels instruments de corda i percussió d'una orquestra simfònica convencional, comptant amb harmonitzacions inèdites fins al moment i realitzades expressament per a aquesta nova formació.

Després de presentar *Llegendes del cinema* l'any 2012, on es reco-

llien algunes de les bandes sonores més conegudes de la història del cinema, i *Llegendes del Musical* el 2013, amb els èxits més rotunds del teatre musical de Broadway, la SCCC tanca ara la trilogia amb el disc *Llegendes del pop & rock* que com en els dos treballs anterior, es va registrar a l'estiu al mateix Auditori de Girona.

Així mateix es farà la presentació del disc que inclou èxits de grups com els Beatles o Pink Floyd i artistes tan importants com Michael Jackson. Els músics estaran acompanyats pels artistes Beth, que repeteix col·laboració amb la Simfònica, i Manu Guix, nova incorporació al projecte. També hi haurà nous instruments, com la guitarra i el baix elèctrics, que donaran un so únic i singular a la formació orquestral.

Selvatana

La cobla Selvatana i les seves veus solistes presentaren a l'Auditori de la Societat de Maçanet de la Selva el seu darrer enregistrament, amb el qual clouen les seves celebracions del centenari de la seva fundació (1913-2013).

Amb aquest treball hi trobem una selecció de sardanes cantades conegudes i populars. És una experiència pionera a casa nostra per tal de dinamitzar el món de la sardana i en particular la sardana cantada.

El disc ha estat enregistrat a Maçanet de la Selva la part de cobla (en directe) i al Masnou la part vocal (estudi).

Les quatre veus solistes d'aquesta formació de Cassà de la Selva han estat les encarregades de reviure la lletra d'unes melodies que ja formen part de l'imaginari del poble i que en la seva majoria corren el risc de perdre's doncs no

existeixen pràcticament suports fonogràfics de les mateixes.

Sardanes com *L'Empordà*, de Morera i Guimerà. *La sardana de les monges*, també de Morera i Guimerà, *Girona m'enamora*, de Ricard Viladesau, *És la Moreneta*, d'Antoni Carcellé, *Cançó d'amor i de guerra* de la sarsuela de Martínez Valls, *Sonmi*, Manel S. Puigferrer i tantes altres poden significar les delícies dels amants de la sardana, puix són versions una mica difícils de poder escoltar en la seva versió cantada.

Són sardanes de sempre que delectaran tant les generacions que les han conegudes, com a les que no han tingut l'oportunitat de descobrir encara que la música de la nostra dansa, també té lletra i es canta.

Dues colles de Cassà, campiones absolutes de Catalunya

Es va celebrar a Valls la gran final del campionat Bàsic d'honor de Catalunya de Colles Sardanistes del 2014 de les categories aleví, infantil i juvenil. Va ser una festa multitudinària on hi va estar present una gran varietat de cultura popular: trabucaires, gegants, ballada del bou...

Les dues colles participants de les comarques gironines que han arribat a aquesta final, *Il·lusions* en la categoria aleví i *Estel de les Gavarres* en infantils, ambdues de

Cassà de la Selva, quedaren campiones absolutes de Catalunya. Sens dubte una gran fita per al sardanisme a Cassà. A la categoria juvenil guanyaren els Cabirols de Sabadell.

Des d'aquí volem felicitar als balladors i entrenadors per aquests excel·lents resultats.

El dia 14 de desembre, i aprofitant que es celebra la marató de TV3, les dues colles faran una exhibició a la plaça de la Coma de Cassà de la Selva.

El Maresme

Comiat de Ramón Julià i Massaguer

En Ramón ens ha fet arribar la seva carta de comiat:

"Després de més de 50 anys de treballar en bé de la sardana, tant a les cobles Costa Daurada de Mataró, posteriorment a la Thermalenca i finalment a la Cobla Vila de Caldes de Caldes de Montbui, ha arribat el moment de la meva retirada definitiva, tant pel que fa a la faceta de músic com a la de representant.

Malgrat tot, la meva marxa no és del tot complerta, no deixo la sardana, que m'apassiona, segueixo amb l'arxiu de partícels i partitures de sardanes i obres per a cobla, i també amb el programa quinzenal de col·laboració a Mataró Ràdio 89.3fm. El só de la tenora.

I com no pot ser d'altra manera, col·laborant en la posta a punt de la nova formació de la Cobla Ciutat de les Roses."

El Vallès Oriental

Disc de la Contemporània

La cobla Contemporània presenta la sisena col·lecció discogràfica de producció pròpia anomenada *Dedicats*. Aquesta nova línia ofereix a tot aquell que ho desitgi enregistrar la seva sardana, patrocinant els costos de l'estudi de gravació i còpies discogràfiques. El retorn per al patrocinador és rebut amb còpies del disc compacte. La cobla Contemporània obsequia els mecenes amb la interpretació, difusió als mitjans de comunicació, posada a la venda en les primeres botigues del país i promoció de forma totalment gratuïta. A més a més, la unió de tots els *Dedicats* ofereix un disc amb un llançament mínim de 1.000 còpies. En el primer volum del *Dedicats* oferiren 11 sardanes i tres nous arranjaments de música emblemàtica de la nostra terra: *El cant de la senyera*, *L'estaca* i *Els segadors*. Els moments patriòtics han inspirat el compositor i representant de la cobla Contemporània, Agustí Serratacó i Costa, per proposar noves versions amb format de cobla. Emocionant de debò.

La introducció escrita del llibret ha anat a càrrec de la Sra. Muriel Casals, presidenta d'Òmnium Cultural. La sardana que inicia el disc és *Òmnium* de Maria Mercè Navarro, dedicada al 40è aniversari de l'entitat a Sabadell. A més a més es pot gaudir de 10 sardanes més, d'Agustí Serratacó, Joan Benavides,

Tomàs Gil, Jordi Sanahuja, Francesc Xavier Cassanyes i Pau Asensio. Miquel Castro és el creador i dissenyador gràfic d'aquesta nova col·lecció. La seva recent afició a la fotografia l'ha portat a col·laborar en nombroses ocasions amb diverses entitats musicals. Molts dels enregistraments de la cobla Contemporània estant fets d'imatges d'en Miquel. Gran amic de la cobla Contemporània. Els protagonistes d'aquesta nova col·lecció són les persones o entitats als quals se'ls ha dedicat una sardana; ells han fet possible que aquest nou projecte sigui una realitat.

Canvi de e-mail a la Cobla La Nova Vallès

Des de novembre de 2014, l'adreça de correu electrònic de la Cobla La Nova Vallès és la següent: coblalananovavalles@gmail.com.

Altres ressors

Notícies radiofòniques

Des del passat setembre el programa de ràdio *Compàs de cobla*, de Ràdio Arbúcies, al 107.6 FM, amplia de nou el seu radi d'acció i es pot escoltar també a Ràdio Vic. Des de la passada Diada, dijous 11 de setembre, i des del dissabte, 13 de setembre, a Ràdio Sant Gregori. Ràdio Vic es pot localitzar al 90.3 de la FM i les emissions seran els dissabtes de 9 a 10 h del matí. Se'n farà la reemissió els dimecres de 10 a 11 de la nit. A Ràdio Sant Gregori es pot tornar a escoltar els diumenges de 9 a 10 del vespre. El programa *Compàs de cobla* s'emmet també per Ràdio Bonmatí, l'emissora local de Sant Julià del Llor i Bonmatí, per Ràdio Sant Hilari, de

Sant Hilari Sacalm i per 7deRàdio, de Barcelona. A més a més, oients d'Amer, el Pasteral, la Cellera de Ter, Anglès, Vilanna, Bescanó, Montfullà, Salt, i bona part de la ciutat de Girona, en reben l'emissió des de Ràdio Bonmatí, i a Sarrià de Ter, Sant Julià de Ramis, Girona, Quart, Fornells de la Selva, Cornellà del Terri, la Vall del Llémena des de Ràdio Sant Gregori. L'emissió des de Ràdio Vic permet impactar sobre tota la comarca d'Osona. I 7deRàdio fa arribar la sonoritat del programa a oients de Badalona, Castelldefels, Cornellà de Llobregat, Esplugues de Llobregat, l'Hospitalet de Llobregat, el Prat de Llobregat i Viladecans. Aquesta contínua expansió d'un programa sardanista per emetre en cadena és una oportunitat excel·lent per fer arribar el so de la cobla i la realitat de la sardana a poblacions on no hi hagi aquest servei.

També us fem saber que el nou horari del programa *La Principal de la Rambla* de FeM Girona (92.7 FM) és, des del passat setembre, dissabtes i diumenges de 10 a 11 h del matí.

La nova programació de Catalunya Música per a aquesta temporada recupera per a les ones hertzianes el programa *So de cobla*. El programa, dirigit i presentat per Ignasi Pinyol, torna a sentir-se per la ràdio des del passat setembre. La seva emissió serà cada dissabte durant una hora, d'1 a 2 del migdia. Cal tenir present que és un resum del programa que s'emmet per internet, de tal manera que els oients poden obtenir més minuts de sardanes a la web <http://www.catradiocat.com/programa/1454/So-de-cobla>. *So de cobla* va néixer l'any 2001 a Catalunya Cultura i després va

ocupar franja a Catalunya Música. L'any 2006 la seva emissió es va traslladar a internet. D'aquesta manera només es podia sentir en format digital. Ara, la direcció de la ràdio pública catalana el recupera en el format tradicional com a resum del programa que perviu a la xarxa.

Llibre Jo no sóc res, sóc músic

Acaba d'aparèixer el llibre d'Esteve Molero *Jo no sóc res, sóc músic*. Es tracta d'una invitació personal a la música i als instruments catalans. La primera part conté reflexions divertides però profundes sobre el món de la música, els intèrprets i els instrumentistes, explicades de manera plana i entenedora. La segona és una introducció a l'ús dels instruments de cobla, un tractat tècnic que dona informacions i consells per a estudiants i professionals. El llibre també inclou la partitura de la sardana *La teva llum* comentada per l'autor i un CD amb 18 peces musicals per a cobla, des de composicions originals fins a versions de Manuel de Falla, Nino Rota o Vicenç Bou, entre d'altres.

Esteve Molero, fill d'Eugeni Molero Pujós, traspasat ben jove i autor de molts treballs sardanístics, és comunicador, intèrpret de cobla, arranjador, director i compositor.

Presentació del cd Gasp 2

El dissabte 15 de novembre de 2014 al Casinet d'Hostafrancs de Barcelona i organitzat per Amics dels Concerts de l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, els compositors Dani Gasulla, Lluís Alcalà, Carles Santiago i Jordi Paulí varen presentar el seu segon treball discogràfic anomenat "Conne-

tats” o “GASP”, que és com popularment se’ls coneix per les inicials dels seus cognoms. La interpretació va anar a càrrec de la Cobla Bohèmia, formació específica per a l’ocasió en la qual varen actuar els quatre membres del GASP.

A la primera part es varen interpretar les següents sardanes: *Honorant Tomàs Gil i Membrado* de Dani Gasulla, *Deixant empremta* de Lluís Alcalà, *Colla Sabadell* de Carles Santiago i *A un bon amic* de Jordi Paulí, tot seguit els membres del GASP ens varen oferir una tanda de sardanes obligades. Va començar Dani Gasulla amb *Toc de trombó* d’Antoni Albors, va seguir Carles Santiago amb *Mariagna*, obligada de tible de Josep M. Boix i varen acabar Lluís Alcalà i Jordi Paulí

amb *Xerinola*, obligada de dues tenores de Ricard Viladesau.

La segona part es va iniciar amb un espectacle de màgia realitzat pels quatre membres del GASP comandats en aquesta ocasió pel *gran mag Gasulla* i amb la col·laboració com a hostessa de la presentadora Rut Martínez.

Tot seguit va arribar l’hora de les estrenes, que es varen interpretar per aquest ordre: *Cant d’infantesa* de Daniel Gasulla, *Maranna* de Lluís Alcalà, *Família GASP* de Carles Santiago i *Sardanes en Blau* de Jordi Paulí. Quatre sardanes, cadascuna amb el seu estil, amb bona qualitat musical i al mateix temps balladores. Varen ser molt aplaudides pel públic assistent al concert, que s’ho va passar molt bé.

La festa es va acabar amb un pica-pica i la signatura de CDs pels membres del GASP, que va crear un clima d’harmonia entre músics i públic, que sempre es d’agrair.

Qui estigui interessat a adquirir el CD ho pot fer demanant-lo a qualsevol membre del GASP, trucant als telèfons 93 377 44 87 /606 59 54 50 o bé enviant un correu a gaspd@hotmail.com. ■

Núria Lorente (sopa de lletres)

Sopa de lletres

8 sardanes de Narcís Paulís.

G	N	P	B	G	A	N	U	A	B	X	V	H	D
F	I	A	I	S	E	O	P	I	R	O	M	A	E
B	V	R	N	Y	I	G	O	Ç	F	L	L	J	N
M	E	H	N	U	N	A	P	A	G	T	A	U	V
M	N	A	B	F	A	U	L	H	D	D	E	J	T
I	K	T	A	V	I	S	J	E	P	Ç	V	H	E
I	S	R	S	S	V	P	S	T	G	T	E	A	V
L	N	U	Z	E	D	A	H	F	H	N	E	H	I
L	D	C	H	D	N	U	A	D	B	D	A	U	L
O	S	A	C	T	A	E	H	R	A	Ç	G	R	O
W	S	N	M	U	Q	N	A	P	J	L	X	J	T
S	O	A	X	B	I	E	X	I	E	B	J	E	N
S	R	D	A	E	V	L	O	R	A	Y	B	J	O
C	T	R	H	T	U	M	V	I	T	R	C	G	M
A	S	A	A	R	R	O	D	N	A	S	G	U	A
A	D	S	V	T	B	N	L	G	L	X	B	P	V

Amadeu Cuadrado (mots encreuats)

Mots encreuats

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

Horizontals: 1. Grans tempestes de vent de Mestral. 2. Convé, escau escriure-hi això. Del revés, és la part davantera dels dromedaris. 3. Companyia Telefònica. Es produeix quan el vent ja no bufa. Veu militar per començar-la a armar. 4. Del revés: carn de coco assecada. Aillo i em quedo sol a Madrid. 5. Nirvana sense gaudir del final. S'acaba el Ponent. Nosaltres Ensenyem Les Normes. 6. Gran tempesta de vent de Ponent. 7. Sacerdot jueu. Enmig del Ponent. Nom de dona un xic empuirana. 8. Part del mig d'un pedal (no confondre amb el pedal del mig). Preu Venda Obligatori. El riu suís que trobem sovint als Mots Encreuats. 9. Diuen que no ocupa lloc. Vent del Sud, molt freqüent a la Costa Brava també anomenat Llebeig. 10. Un zero a l'esquerra. Vent del Sud també anomenat Garbí. Acaba amb el vent del Nord. 11. Gran tempesta de vent de Llevant que salta per sobre del quadret negre del rengle.

Verticals: 1. Mecanismes a mitges. A la benzinera Repsol no s'hi pot aparcar. 2. Esparracada. Comença la Llevantada. 3. Escau no posar-hi vocals. Que té probabilitat. 4. Recordat amb invocació i pregant al Cel. L'Elvira és pacífica, no suporta la ira. 5. Papilionàcia de fulles crasses i flors rosades que sembla que vulgui imitar el cant de la granota. Símbol del punt d'on ve el Llevant. Acció de prear. 6. Enmig de les Mestralades. Enmig de la calma. Pot ser Garbí, Llebeig o Mestral, però sempre ve de terra i puja cap al Cel. Enmig del Llebeig. 7. Argument o tema d'una composició. S'acaba el Llevant. Dic que no d'una cosa, de corcoll. 8. Calmar el vent. La germana del meu pare mirant enlaire. 9. Nota musical molt usada per fer redoblar el tambor. Del revés: persones que agraeixen algun fet favorable a elles. 10. Prendré participació en una batalla amb un canó antiaeri. La porten els cotxes d'Alemanya. 11. Vents que bufen de Tramuntana, de corcoll. L'han parida fora del Pàrquing. ■

V	O	V	T	N		V	A	E	T	T
D	G	I	E	B	E	T	L			O
I	R	V	D	G	A	R	E	B	V	S
R	V	V	O	A	P	A	V	D	E	
V	I	R	E	E	E	R	A	V	R	
V	D	V	T	N	E	N	O	P		
N	T	E	N			A	R	I	N	
O	T	S	I	V			O	P	R	V
R	V		V	W	L	V	C		T	C
D	R	O	W	E		U	V	C	S	E
S										

A	d	B	X	T	G	T	N	B	T	A	S	D	V
V	U	G	S	V	N	D	O	R	R	V	S	V	
W	G	C	R	I	A	W	U	H	I	C			
O	T	R	A	V	R	O	T	A	E	V	D	R	S
N	E	I	R	E	I	X	E	I	B	X	V	O	S
T	I	X	T	I	P	V	N	O	U	W	N	S	M
O	R	G	V	R	H	E	V	I	C	V	S	O	
T	U	V	O	B	D	V	N	O	H	C	D	T	
I	H	E	N	H	J	H	V	D	E	Z	N	T	
A	V	E	I	G	I	S	A	S	S	R	S	I	
E	H	A	C	P	E	I	S	I	A	V	I	K	I
T	I	E	O	D	H	T	U	V	F	B	V	N	W
A	N	V	I	G	V	P	N	N	H	E	W		
N	T	T	T	C	O	G	I	A	N	R	A	B	
E	A	W	O	R	I	P	O	E	S	I	V	I	J
D	H	A	V	X	B	A	U	N	V	G	P	N	G

Solucions

Dijous 1 de gener de 2015

a les 17.30 h al Cinema Montserrat

Concert de Cap d'Any 2015 Tossa de Mar

Cobla-Orquestra LA PRINCIPAL DE LA BISBAL (Cobla Oficial de la Generalitat de Catalunya) i Coral TOSSENCA

ENTRADA Socis per invitació - No socis: 6€ - (entrades no numerades)

Diada del Soci

17.30 h projecció del documental "El Pelegrí de Tossa" còpia digitalitzada en DCP, amb motiu del 50 aniversari de la seva filmació per Narcís Sans i Prat els anys 1964 i 1965

18.00 h inici del Concert

En acabat, tradicional brindis amb cava i Teules de Santa Coloma al vestíbul del Cinema, per a desitjar a tothom un BON ANY 2015

Organitza i patrocina: Càmping Cala Llevadó, Club Aire Libre Cala Llevadó, Hotel Golden Bahía Tossa, Hotel Delfin, Restaurant El Trull, Pandora Shoes, Càmping Tossa "Font de Can Samada", Ajuntament de Tossa. Col·laboren: Ajuntament de Tossa.

No hi ha nens pobres en il·lusió

***Per millorar-ne el futur,
treballem contra
la pobresa infantil***

Obra Social "la Caixa"

Contra la pobresa infantil

Des de l'Obra Social "la Caixa" invertim temps, esforç i recursos en programes adreçats al desenvolupament educatiu i al benestar **de més de 200.000 nens i nenes** en situacions de desigualtat. D'aquesta manera, els garantim l'accés a una cosa tan indispensable i bàsica com és l'educació.